
„INOVATYVŪS UGDYMO(SI) METODAI IR APLINKOS“ IV DALIS

Finansuoja
Europos Sąjunga

ELEKTRONINIS LEIDINYS PARENGTAS REMIANTIS ŠIAULIŲ „SANTAKOS“ UGDYMO CENTRO ERASMUS+ PROJEKTO 2024-1-LT01-KA121- SCH-000228371 DALYVIŲ PATIRTIMI

Leidinį parengė:

Asta Abromavičienė
Lina Balodienė
Lina Bartašienė
Saulius Dovydaitis
Rita Fabijonavičienė
Giedrė Gabšienė
Lijana Giedraitienė
Irma Grabauskienė
Anželika Grigaliūnė
Laima Laiševcevienė
Lina Navikienė
Gabrielė Pociūtė
Edita Raudienė
Daiva Stankaitienė
Gailutė Stočkienė
Airina Šulskienė
Jurgita Užgalienė
Asta Veikutienė
Aušra Vrobliauskienė
Atena Žymantienė

Redagavo:

Jolanta Banienė

Leidinio dizainą kūrė:

Anželika Grigaliūnė

TURINYS

SKYRIUS I	
MOKYMO(SI) METODAI	5
Mėnulio fazių kelias	6
Dieviškoji komedija	8
Eksperimentas su balionu arba cheminė reakcija tarp rūgšties ir bazės	9
Atrask – Šiaulius. Orientacinis žaidimas	11
3D kubas iš popieriaus	14
Kūrybinė veikla „Portretas Džiuzepe Arčimboldo stiliumi“	16
Mitybos šviesoforas	17
Išmok važiuoti dviračiu	18
Pamiršto judesio atkūrimas: šokinėjimas per šokdynę	20
Matematikos misija: įsivertinu save	22
Pažįstu savo kūną	25
Savarankiškas apsipirkimas: žingsnis po žingsnio	29
Raidžių slėpynės	31
Roboto žodžių misija	32
Durstinys	33
Karlsonas sveikuolių šalyje	34
Spalva ir jausmas „Mamos portretas“	37
Problemos sprendimo ratas	38
Prekių mainų grandinė	41
Gamtos detektyvas	45
Koliažas „Stebuklingas miškas su DI“	48
Kalbanti nuotrauka - „Kaip atrodo įtrauki mokykla?“	50
Empatijos kelias	52
Istorija, kurią jaučiu	55
5 pojūčiai	57
Metų laikai	64
Surask savo ketvertą	66
Klasės golfas	69
Įsivertinimas	70
Emocijų veidrodys	71
Vazonas „Kirminas“ iš antrinių žaliavų	73
Pamoka „Klimato kaitos padariniai pasaulyje“	74
Refleksija „Mano atradimų kelionė“	75

SKYRIUS II	
SMA - SKAITMENINĖS MOKYMOSI APLINKOS	77
IT programėlių bankas	78
Atgyjantis piešinys	79
SKYRIUS III	
UGDYMO(SI) APLINKOS	81

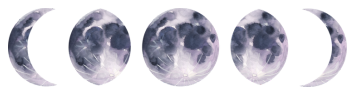
MOKYMO(SI) METODAI

Šiandienos mokykloje svarbiausia – atpažinti kiekvieno mokinio stiprybes ir sudaryti sąlygas joms augti. Vien tik perteikti žinias nebepakanka: veiklos turi skatinti pritaikymą realiose situacijose, kritinį mąstymą, bendradarbiavimą, kūrybišką problemų sprendimą ir savarankišką atsakomybę už mokymąsi.

Šiame skyriuje apžvelgiame metodus, kuriuos pedagogai pastebėjo ir išbandė darbo stebėjimo bei mokinių grupinių mobilumų metu. Patirtys rodo, kad didžiausią poveikį turi tokios veiklos, kuriose mokinys veikia kaip tyrėjas ir kūrėjas: kelia klausimus, argumentuoja, eksperimentuoja, reflektuoja, priima sprendimus ir vertina rezultatus.

Pristatomi pavyzdžiai atskleidžia, kaip planuoti pamokas taip, kad būtų įtraukti skirtingų poreikių mokiniai: derinant tyrinėjimu grįstą mokymąsi, projektinius ir tarpdisciplininius darbus, dialogo bei refleksijos praktikas ir skaitmeninius įrankius. Tikslas – prasmingas, motyvuojantis ir kiekvienam pasiekiamas mokymosi procesas, kuriame auga ne tik akademinės, bet ir socialinės bei emocinės kompetencijos.

„MĖNULIO FAZIŲ KELIAS“

Priemonės: plakatas su mėnulio fazėmis, dėžė, baltas kamuoliukas (mėnulis), prožektorius, žirklės, popierius

Trukmė: 40 min.

Dalyvių skaičius: 6–16

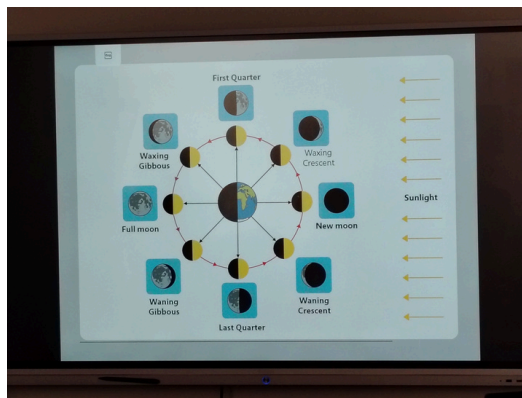
Dalyvių amžius: 11–13 m.

Eiga: Pamokos metu taikomas vizualinis–patyriminis mokymo metodas „Mėnulio fazių kelias“. Pamokos pradžioje mokytoja ant sienos pakabina paveikslą (Nuotrauka Nr. 1), kuriame pavaizduotas Mėnulio judėjimas aplink Žemę ir jo fazių kaita priklausomai nuo Saulės padėties. Remdamasi paveikslu, mokytoja paaiškina, kas yra Mėnulio fazės, kodėl Mėnulis danguje atrodo skirtingai skirtingu metu ir kokią reikšmę tam turi Saulės šviesa.

Vėliau mokytoja pateiktą informaciją praktiškai pademonstruoja naudodama modelį – dėžę su aštuoniais langeliais (Nuotrauka Nr. 2). Per vieną langelį prožektoriumi, kuris simbolizuoja Saulę, šviečiama į dėžės viduryje padėtą kamuoliuką, vaizduojantį Mėnulį. Keičiant apšvietimo kampą ir šviečiant per skirtingus langelius, mokiniai stebi, kaip kinta apšviesta kamuoliuko dalis. Taip mokiniai praktiškai pamato, kaip susidaro skirtingos Mėnulio fazės ir kaip jos priklauso nuo Saulės, Žemės ir Mėnulio tarpusavio padėties.

Stebėdami demonstraciją mokiniai analizuoja matomus pokyčius, lygina juos su paveikslu pateiktomis Mėnulio fazėmis ir kartu su mokytoja įvardija kiekvieną fazę. Diskusijos metu mokiniai daro išvadą, kad Mėnulis pats nešviečia, o tik atspindi Saulės šviesą, ir kad Mėnulio fazės sudaro nuoseklų ciklą.

Pamokos pabaigoje mokiniai įgytas žinias įtvirtina praktine užduotimi (Nuotrauka Nr. 3) – ant popieriaus lapo suklipoja visą Mėnulio ciklą, teisinga seka sudėliodami ir įvardydami Mėnulio fazes. Ši užduotis leidžia patikrinti, ar mokiniai teisingai suprato ir įsisavino pateiktą informaciją, bei skatina savarankišką mąstymą ir mokymąsi per patirtį.

Nuotrauka Nr.1

Nuotrauka Nr.2

Nuotrauka Nr.3

„DIEVIŠKOJI KOMEDIJA“

Priemonės: scenarijaus ištraukos tekstas, kostiumai ir rekvizitai (paruošti mokinių, padedant tėvams), vaidinimo erdvė / scena

Trukmė: 40 min.

Dalyvių skaičius: 6–16

Dalyvių amžius: 11–13 m.

Eiga: Pamokoje taikytas kūrybinis–patyriminis mokymo metodas, skirtas gilinti mokinių literatūros teksto suvokimą ir kalbinę raišką. Italų kalbos pamokos metu mokiniai skaitė ir analizavo Dantės Aligjerio kūrinį „Dieviškoji komedija“. Pasirinkę konkrečią kūrinio ištrauką, mokytojos vadovaujami mokiniai aptarė teksto turinį, veikėjus, pagrindines idėjas ir emocinį kontekstą. Remdamiesi nagrinėta ištrauka, mokiniai kartu su mokytoja parengė scenarijų, pritaikytą vaidybai. Kūrybinio proceso metu mokiniai pasiskirstė vaidmenimis, analizavo veikėjų charakterius, mokėsi perteikti teksto prasmę per dialogą, judesį ir emocijas. Ruošdamiesi vaidinimui, mokiniai, padedami tėvų, pasirūpino kostiumais (Nuotrauka Nr. 4, 5). Vaidinimas buvo literatūros kūrinio interpretacija ir komunikacinės italų kalbos praktikos forma. Pamokos metu vyrausios teigiamos emocijos skatino mokinių motyvaciją, įsitraukimą ir kūrybiškumą, o tiek dalyviai, tiek žiūrovai aktyviai įsijungė į mokymosi procesą (Nuotrauka Nr. 6).

Nuotrauka Nr.4

Nuotrauka Nr.5

Nuotrauka Nr.6

„EKSPERIMENTAS SU BALIONU ARBA CHEMINĖ REAKCIJA TARP RŪGŠTIES IR BAZĖS“

Priemonės: 0,5 l talpos plastikinis butelis, mėgintuvėlis su sužymėtomis mililitrų padalomis, guminis balionas, 10 g maistinės sodos, 100 ml acto, piltuvėlis sodai supilti

Trukmė: 15 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 11–15 m.

Eiga: Į butelį įpilama 100 ml acto, į baliono vidų per piltuvėlį įberiama 2 arbatiniai šaukšteliai sodos. Svarbu, kad soda liktų baliono „pilve“ ir neiškristų anksčiau laiko. Atsargiai užmaunamas baliono kakliukas ant butelio kakliuko. Balionas laikomas nuleistas žemyn, kad soda dar nesubyretų į actą. Balionas turėtų būti uždėtas sandariai. Staigiu judesiu balionas pakeliamas į viršų, kad visa jame esanti soda sukristų tiesiai į butelį su actu. Actas pradeda stipriai putoti, o išsiskyrusios dujos per kelias sekundes pripučia balioną.

Sumaišius actą su soda, įvyksta dviejų etapų cheminė reakcija. Pirmiausia susidaro anglies rūgštis, kuri yra labai nestabili ir iškart suskyla į vandenį bei anglies dvideginį. Kadangi dujoms butelyje pasidaro per ankšta, jos kyla į viršų ir plečia baliono sienelės, jį pripūsdamos. Galų gale plėsdamosi dujos nusviedžia balioną nuo butelio.

Žr. nuotraukas kitame puslapyje.

„ATRASK – ŠIAULIUS. ORIENTACINIS ŽAIDIMAS“

Priemonės: telefonas arba planšetė, rašiklis, užduočių lapas, orientacinis žemėlapis

Trukmė: 60-90 min.

Dalyvių skaičius: 4 iki 30 mokinių. Darbas grupėmis po 2-4 mokinius, kiekviena grupė gauna užduočių lapą, naudojamas telefonas / planšetė fotografavimui

Dalyvių amžius: 3-5 klasių mokiniai

Eiga: Mokiniai susirenka pradinėje stotelėje prie Šiaulių laikrodžio „Gaidys“. Paaiškinamos užduotys ir paskutinės stotelės susitikimo vieta - Talkšos ežeras prie skulptūros „Lapė“. Mokiniai pasirenka žemėlapio variantą (QR kodą ar žemėlapį lape)

Nuoroda:

UŽDUOČIŲ LAPAS MOKINIAMS

(Pažymėk ✓, kai randi, ir įklijuok / parodyk nuotrauką mokytoju!

1 dalis. Foto užduotys „Atrask Šiaulius“

Nr.	Pavadinimas	Nuotrauka	Atlikta
1.	Geležinė lapė – Šiaulių simbolis. Nufotografuok ir parašyk, kur ji stovi.		
2.	Saulės laikrodis – Auksinis berniukas. Ką jis laiko rankose?		
3.	Šiaulių katedra. Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia. Kuo šis pastatas ypatingas?		

4.	Meninis akcentas mieste (skulptūra, piešinys, fontanas ar kt.)		
5.	Talkios ežeras. Nufotografuok ežerą arba jo pakrantę.		
6.	Pėsčiųjų bulvaras. Ką įdomaus čia pamatei?		

2 dalis. Atspėk vietą pagal aprašymą

 Perskaityk ir parašyk vietos pavadinimą.

1 Tai garsiausia Šiaulių skulptūra, vaizduojanti gyvūną. Ji laikoma miesto simboliu. Atsakymas:

2 Tai ilga gatvė, skirta pėstiesiems, kur žmonės vaikšto, susitinka ir ilsisi. Atsakymas:

3 Tai didelis ežeras mieste, prie kurio gyvena gulbės ir antys. Atsakymas:

3 dalis. Kūrybinė užduotis

 Kodėl verta aplankyti Šiaulius?

- Nufilmuokite 30–60 sek. vaizdo įrašą.
- Papasakokite, kas mieste jums patiko labiausiai.

 ARBA

 Nupiešk labiausiai patikusią vietą Šiauliuose

VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO KRITERIJAI

Mokytojo vertinimas

Kriterijus	Gerai 2 t.	Reikia pasistengti 1 t.
Dalyvavimas	Aktyviai dalyvavo Visose užduotyse	Dalyvavo tik keliose užduotyse
Bendradarbiavimas	Puikiai dirbo komandoje	Kartais reikėjo pagalbos
Užduočių atlikimas	Visos užduotys atliktos	Atlikta 1,2 dalis užduočių
Kūrybiškumas	Idėjos originalios	Atlikta pagal rekomendacijas
		Mažai pastangų

Mokinio įsivertinimas (užpildo mokinys)

 Man labiausiai patiko:

 Man sekėsi: 😊 😐 😞

 Kitą kartą norėčiau:

„3D KUBAS IŠ POPIERIAUS“

Priemonės: popieriaus lapas, liniuotė, pieštukas, pieštukiniai klėjai, žirkklės

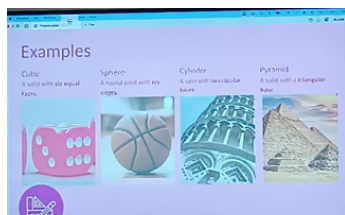
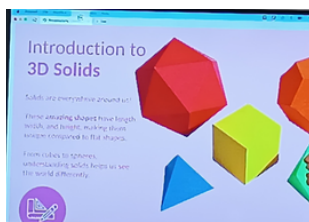
Trukmė: 60 min.

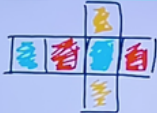
Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 11–15 m.

Eiga: Erdvinės figūros kubo kūrimas susideda iš dviejų dalių - teorinės ir praktinės. Teorinė ir praktinė dalys vyksta skirtingose klasėse.

1. Klasėje mokinė pristato skaidres, kuriose pasakojama apie įvairias geometrines figūras: rutulį, aštuonkampį, cilindrą, piramidę, kubą. Pateikiami konkretūs daiktai, statiniai, kurie yra cilindro (Pizos bokštas), piramidės (Egipto piramidės), kubo (stalo žaidimų kubelis), rutulio (kamuolys) formų. Pasiūloma iš popieriaus pagal išklotinę susikurti 3D kubą. Pirmas žingsnis – naudojant pieštuką ir liniuotę nusibrėžti kubo išklotinę popieriaus lape. Antras žingsnis – iškirpti išklotinę. Trečias žingsnis – sukljuoti išklotinės ausytes. Ketvirtas žingsnis – ant kubo sienelių parašyti, nupiešti ką nors mielo.
2. Mokiniai pasiima savo braižybos dėklus ir pereina į kitą klasę praktiniam darbui. Mokiniai suskirstomi į 5 komandas po 6 mokinius. Kiekvienoje komandoje vienas lietuvis ir 5 italų mokiniai. Mūsų mokiniai su italų mokinių pagalba braižo kubo išklotinę, ją išsikerpa, sukljuoja ir dekoruoja kubo sienelės.

**Group Activity:
Building a Cube Together!**
Let's Create!
We will transform a sheet paper into exciting 3D cubes!

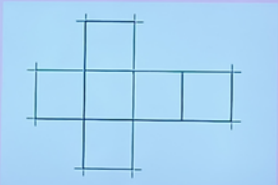

Instructions

Step 1

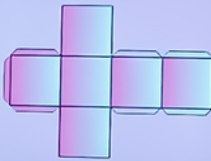
Draw 6 squares with set squares.
Size: sides 6 cm long.

Step 2

Add flaps to the sides of the squares and cut out the outline.
Each flap is 1 cm size.

Step 3

Put glue on the flaps and join the faces!

Step 4

Decorate the cube as you like, with drawings and dedications so you don't forget us!

KŪRYBINĖ VEIKLA „PORTRETAS DŽIUZEPE ARČIMBOLDO STILIUMI“

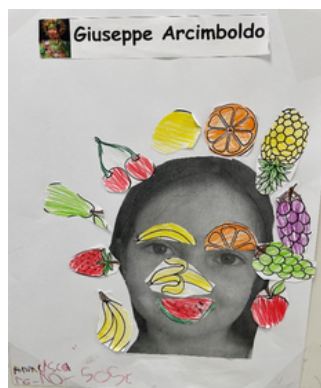
Priemonės: balti A3 arba A4 popieriaus lapai, žmogaus veido siluetai (paruošti arba piešiami savarankiškai), vaisių ir daržovių trafaretai, iškarpos (arba piešiami savarankiškai), pasirinktos spalvinimo, piešimo priemonės, klijai, žirkklės, Dž. Arčimboldo paveikslų reprodukcijos

Trukmė: 40–45 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 6–13 m.

Eiga: Pristatomi dailininko Dž. Arčimboldo tapybos darbai, aptariami jo tapybos ypatumai, portretų komponavimas iš vaisių, daržovių ir kitų gamtos elementų. Mokiniai nusipiešia arba naudoja žmogaus veido siluetą. Portretą dekoruoja savo pieštais, iškirptais ar nuspelvintais vaisiais ir daržovėmis, komponuodami juos taip, kad susidarytų veido bruožai. Sukuriami individualūs portretai Arčimboldo stiliumi.

„MITYBOS ŠVIESOFORAS“

Priemonės: balti arba spalvoti A4 formato popieriaus lapai, šviesoforo trafaretai (iš anksto paruošti arba piešiami savarankiškai), žmogaus siluetai (nuotraukos arba piešiami savarankiškai), sveiko ir nesveiko maisto produktų iškarpos (iš žurnalų, spausdintos arba piešiamos savarankiškai), pasirinktos spalvinimo, piešimo priemonės, klėjai, žirkklės

Trukmė: 40–45 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 6–10 m.

Eiga: Mokytojas su mokiniais aptaria, kas yra šviesoforas, kokia jo paskirtis ir ką reiškia kiekviena spalva. Aiškinama mityba susiejama su šviesoforo spalvomis. Mokiniai rūšiuoja sveiko ir nesveiko maisto iškarpas pagal jų naudą sveikatai ir klijuoja juos prie atitinkamos šviesoforo spalvos. Baigus darbą, mokiniai pristato savo šviesoforus, aptaria pasirinkimus, kurių maisto produktų reikėtų valgyti daugiau, o kuriuos – riboti.

„IŠMOK VAŽIUOTI DVIRAČIU“

Priemonės: dviračiai (kas dar nemoka važiuoti, pradžioje važiuoja be pedalų, spirdamiesi kojomis), apsauginiai šalmai, kūgiai, kelio ženklų maketai, žymėjimo juostos ar kreida

Trukmė: taikomas nuosekliai per kūno kultūros pamokas 1–4 klasėse

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 6–10 m.

Eiga: Mokymas organizuojamas nuosekliai, nuo paprastų judesių prie sudėtingesnių. Pirmiausia ugdoma pusiausvyra ir kūno kontrolė, leidžiant mokiniams riedėti ir išlaikyti stabilumą, riedant dviračiu nuėmus pedalus. Vėliau mokiniai mokosi valdyti dviratį – minti pedalus, stabdyti, keisti važiavimo kryptį. Toliau lavinama koordinacija atliekant praktines užduotis ir važiuojant kliūčių ruožu. Vėlesniame etape mokomi saugaus eismo pradmenų ir savarankiško važiavimo. Mokytojas stebi individualią mokinių pažangą ir teikia grįžtamąjį ryšį.

„PAMIRŠTO JUDESIO ATKŪRIMAS: ŠOKINĖJIMAS PER ŠOKDYNĘ“

Priemonės: šokdynės (skirtingo ilgio), grindų žymėjimo juostos ar linijos, ritminė muzika, laikmatis

Trukmė: 4–8 pamokos

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 6–10 m.

Eiga: Mokymas pradedamas be šokdynės, ugdant šoklumo pagrindus: mokiniai atlieka šuoliukus vietoje, mokosi minkšto nusileidimo ant pėdos priekio, rankų ir kojų judesių sinchronizavimo. Vėliau įvedama šokdynė kaip judesio ritmą palaikanti priemonė – iš pradžių mokiniai mokosi sukti virvutę rankomis, peržengti ją, o tik tada pereina prie šuolių per virvutę. Toliau lavinamas ritmas, ištvermė ir koordinacija, keičiant šuolių tempą, kryptį, atliekant užduotis pagal signalus ar muziką. Vėliau įvedamas šokinėjimas per ilgą virvę grupelėmis po 5 vaikus. Mokytojas stebi mokinių pažangą, skatina kartojimą ir refleksiją neakcentuodamas rezultato, o dėmesį sutelkdamas į judesio kokybę.

„AŠ TURIU, AŠ ESU, AŠ GALIU, AŠ DARYSIU“

Priemonės: popieriaus lapas ir rašiklis

Trukmė: 20–30 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 10–18m.

Eiga:

1. Ištieskite savo delną ir pirštus, padėkite ranką ant popieriaus ir apibrėžkite kontūrą (Priedas Nr. 3).
2. Ant kiekvieno piršto užrašykite vieną iš teiginių ir šalia jų atlikite užduotį:

AŠ TURIU: išvardinkite žmones, vietas, gyvūnus ar kitus dalykus, kuriais galite pasikliauti, kurie teikia pagalbą ar palaikymą.

AŠ ESU: užrašykite, kokiomis savybėmis didžiuojatės, kas jus apibūdina kaip stiprų žmogų.

AŠ GALIU: įvardinkite savo gebėjimus, įgūdžius, veiklas, kuriose dalyvaujate ir kurios jums sekasi.

AŠ DARYSIU: parašykite, kokius veiksmus atliksite, kad galėtumėte pasirūpinti savimi, kai bus sunku.

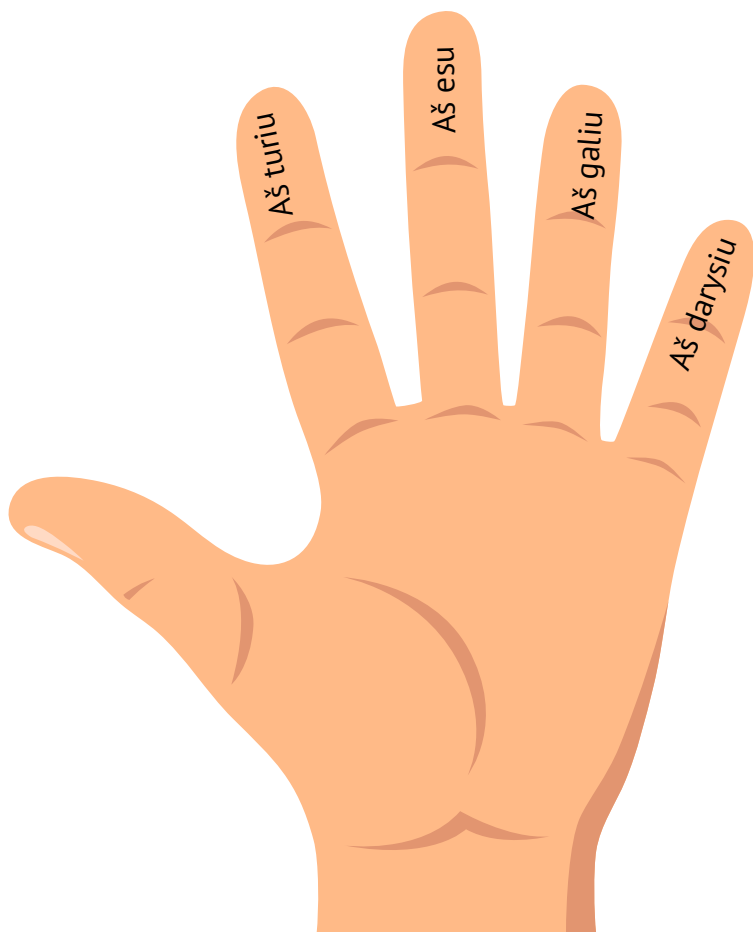
3. Pabaigoje ant nykščio nupieškite arba užrašykite „LIKE“ ženklą (pakeltą nykštį) – tai simbolizuoja padėtinimą ir pasitikėjimą savimi.

Šis metodas padeda žmogui reflektuoti savo vidinius ir išorinius resursus, stiprina atsparumą bei primena, kas motyvuoja kasdieniame gyvenime. Jis tinkamas tiek vaikams, tiek suaugusiems, ypač tada, kai reikia emocinio pastiprinimo.

Nauda:

- Skatina savirefleksiją ir sąmoningumą.
- Padeda atpažinti turimus resursus ir stiprybes.
- Stiprina savivertę ir pasitikėjimą savimi, atsparumą iššūkiams.
- Ugdo pozityvų požiūrį bei gebėjimą reflektuoti, konstruktyviai mąstyti apie savo stipriąsias puses.

Priedas Nr.3

„MATEMATIKOS MISIJA: JSIVERTINU SAVE“

Priemonės: matematikos 5 klasės pirmo pusmečio vertinimo (įsivertinimo) lentelė (Priedas Nr. 4), rašikliai

Trukmè: 5–8 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 5 klasės mokiniai

Eiga: Pamokos įsivertinimo dalyje mokiniams

išdalijamos įsivertinimo lentelės (Priedas Nr. 4).

Mokiniai pildė lentelę pasibaigus pirmam pusmečiui, atsižvelgiant į temų įsisavinimą. Mokytojas, peržiūrėjęs mokinių įsivertinimą, teikia jiems grįžtamąjį ryšį. Jei reikia, koreguoja tolimesnę mokymo eigą, kad pasiektų geresnių rezultatų. Mokytojui tai puiki priemonė įvertinti mokymosi proceso efektyvumą.

Šis įsivertinimo metodas gali būti pritaikomas ir naudojamas visų mokomųjų dalykų pamokose.

UFPA UNIVERSIDADE FEDERAL DO PARÁ

**Agência de Avaliação
Fórmix Cabral**

Ficha de Autoavaliação – 3.º ANO – 2.º Período

Nome: WILLIAM DA SILVA Nº: 3

Data: 10/05/2023 Turno: SLC

Português/Apoio ao Estudo

Domínios	Aprendizagens Essenciais	Sempre	Az vezes	Nunca
Oralidade				
Compreensão	Comprei distinguir afirmações, perguntas ou exclamações.	☒	☐	☐
	Comprei selecionar a informação de acordo com o que é pedido.	☒	☐	☐
Oralidade				
Expressão	Falei com clareza e articulação de modo adequado aos ouvintes.	☒	☐	☐
	Sou participativo e peço a minha vez para falar.	☒	☐	☐
Leitura				
	Leio palavras, frases e textos com facilidade.	☒	☐	☐
	Compreendo e interpreto o que leio.	☒	☐	☐
Escrita				
	Escrevo com letra cuidada e perceptível.	☒	☐	☐
	Escrevo com correção frases e textos.	☒	☐	☐
Iniciação à Educação Literária				
	Ocupo com atenção a leitura de obras literárias e textos da sociedade popular.	☒	☐	☐
	Leio narrativas e poemas adequados à minha idade, por iniciativa própria ou de outros.	☒	☐	☐
	Sou (pre)ocupa histórias.	☒	☐	☐
Gramática				
	Classifico palavras quanto à posição da sílaba tônica (ÊTA).	☒	☐	☐
	Conjugo verbos regulares e irregulares no presente, no pretérito perfeito e no futuro do modo indicativo.	☒	☐	☐
	Identifico quantificadores numerais.	☒	☐	☐
	Escrevo palavras complexas (sufixos e prefixos).	☒	☐	☐
	Organizo e construo famílias de palavras.	☒	☐	☐
	Distingo o valor afirmativo ou negativo de frases...	☒	☐	☐
	Utilizo adequadamente as regras de ortografia.	☐	☒	☐

Matematikos dalyko vertinimo (įsivertinimo) lentelė – 5 klasė (I pusmetis)

Mokinio vardas, pavardė: _____

Data: _____ Klasė: _____ Mokytojas: _____

Skyrius	Mokymosi pasiekimai	Visada (😊)	Kartais (😐)	Niekada (😞)
Natūralieji skaičiai	Suprantu natūraliuosius skaičius ir dešimtainę skaičiavimo sistemą	☐	☐	☐
	Teisingai atlieku veiksmus su natūraliaisiais skaičiais	☐	☐	☐
	Moku palyginti natūraliuosius skaičius	☐	☐	☐
	Moku apvalinti natūraliuosius skaičius	☐	☐	☐
	Skaitau ir rašau romėniškaisiais skaitmenimis	☐	☐	☐
Dalumas	Taikau dalumo požymius	☐	☐	☐
	Nustatau skaičiaus daliklius ir kartotinius	☐	☐	☐
	Atskiriu pirminius ir sudėtinius skaičius	☐	☐	☐
	Taikau perstatomumo, jungiamumo ir skirstomumo dėsnius	☐	☐	☐
	Moku skaidyti skaičių pirminiais daugikliais	☐	☐	☐
Trupmenos	Skiriu taisyklingąsias ir netaisyklingąsias trupmenas	☐	☐	☐
	Moku pertvarkyti ir prastinti trupmenas	☐	☐	☐
	Teisingai palyginu trupmenas ir mišriuosius skaičius	☐	☐	☐
	Teisingai atlieku trupmenų sudėtį ir atimtį	☐	☐	☐
	Teisingai atlieku mišriųjų skaičių sudėtį ir atimtį	☐	☐	☐
Dešimtainiai skaičiai ir procentai	Teisingai dauginu natūralių skaičių iš trupmenos ar mišriojo skaičiaus	☐	☐	☐
	Moku veiksmų su trupmenomis dėsnius	☐	☐	☐
	Moku dešimtainius skaičius perskaityti, užrašyti žodžiais, skaitmenimis, skyrių suma, pavaizduoti skaičių tiesėje	☐	☐	☐
	Moku palyginti ir apvalinti dešimtainius skaičius	☐	☐	☐
	Žinau procento sąvoką. Moku taikyti sprendamas uždavinius	☐	☐	☐

Skyrius	Mokymosi pasiekimai	Visada (😊)	Kartais (😐)	Niekada (😞)
	Moku atlikti veiksmus su dešimtainiais skaičiais	☐	☐	☐
	Moku procento sąvoką taikyti sprendamas skaičiaus (dydžio) dalies ar visumos radimo uždavinius	☐	☐	☐
	Moku procento sąvoką taikyti sprendamas skaičiaus padidėjimo ar sumažėjimo nurodytu skaičiumi procentų uždavinius	☐	☐	☐
	Žinau veiksmų su dešimtainiais skaičiais dėsnius	☐	☐	☐
Reiškiniai ir lygtys	Moku rasti skaičių sekos nežinomą narį	☐	☐	☐
	Moku paaiškinti, ką vadiname raidiniu reiškiniu	☐	☐	☐
	Moku sudaryti ir pertvarkyti paprastus raidinius reiškinius	☐	☐	☐
	Moku spręsti 1–3 žingsnių lygtis su vienu nežinomuoju	☐	☐	☐
	Moku spręsti judėjimo uždavinius, pasitelkdamas schemas ir formules	☐	☐	☐

Pastabos / ką dar reikia patobulinti:

Mokinio parašas: _____ Mokytojo parašas: _____

„PAŽISTU SAVO KŪNĄ: ŽMOGAUS KŪNO DALIŲ IR FUNKCIJŲ TYRINĖJIMAS PER VAIZDĄ IR VEIKLĄ“

Priemonės: žmogaus kūno plakatas (A3), spalvinimo užduočių lapai (Žr. Priedas Nr. 5), iškerpami ir klijuojami atsakymų lapeliai, žirkklės (suapvalintais galais), klijai, spalvoti pieštukai/flomasteriai, laminuotos kortelės su kūno dalimis ir funkcijomis, veidrodis (emocijų, veido dalių pažinimui), smėlio laikrodis arba vizualinis laikmatis

Trukmė: 2–4 akademinės valandos (su pertraukomis pagal mokinių poreikius)

Dalyvių skaičius: iki 6 mokinių.

Dalyvių amžius: 5–10 kl. mokiniai, turintys autizmo spektro sutrikimą ir intelekto negalią

Šis savo kūno pažinimo metodas yra ypač svarbus paaugliams, turintiems autizmo spektro sutrikimą ir intelekto negalią. Metode pateikiamos veiklos padeda saugiai ir suprantamai pažinti savo kūną, jo dalis ir pagrindines funkcijas. Kūno pažinimas ir lytiškumo ugdymas prisideda prie asmens savivokos, savivertės bei tinkamo elgesio formavimo visuomeninėse erdvėse, tokiose kaip baseinas ar paplūdimys, mokymo įstaigoje ar kitose viešose vietose. Aiškios, vizualiai pateiktos ir praktiškai atliekamos veiklos padeda mokiniams geriau suprasti kūno ribas, asmeninę erdvę ir socialiai priimtina elgesį, taip stiprinant jų savarankiškumą ir saugumą kasdieniame gyvenime.

Tikslas: Padėti mokiniams pažinti pagrindines žmogaus kūno dalis ir jų funkcijas, lavinti suvokimą, kalbą, smulkiąją motoriką ir savarankiškumą, naudojant vizualines ir praktines užduotis.

Mokymo(si) metodai:

Vizualinis mokymas: naudojami paveikslai, plakatai, schemos, spalvinimo ir klijavimo užduotys, padedančios geriau suprasti ir įsiminti informaciją.

Patyriminis (praktinis) mokymas: mokiniai mokosi atlikdami veiklas: spalvina, kerpa, klijuoja, jungia kūno dalis su jų funkcijomis.

Struktūruotas mokymas: veiklos organizuojamos aiškia seka (pradžia – eiga – pabaiga), naudojamas vizualinis pamokos planas ir aiškios instrukcijos.

Individualizuotas mokymas: užduotys pritaikomos pagal kiekvieno mokinio gebėjimus, tempą ir sensorinius poreikius.

Multisensorinis ugdymas: įtraukiami regos, lytėjimo ir judesio elementai (spalvinimas, veidrodžio naudojimas, judesio pertraukėlės).

Socialinio mokymosi elementai: skatinamas darbas poroje, mokymasis stebint, dalijimasis priemonėmis, emocijų atpažinimas.

Pozityvus pastiprinimas: naudojami žodiniai paskatinimai, simboliniai apdovanojimai (lipdukai, pagyrimai).

Eiga:

1. Pamokos pradžioje

- Mokytojas trumpai ir aiškiai pristato temą („Šiandien pažinsime savo kūną“)
- Parodomas vizualus dienos planas
- Apžiūrimas žmogaus kūno plakatas
- Klausimai su pasirinkimu: „Kur yra galva?“ „Parodyk ranką“

2. Pamokos eigoje

- Spalvinimo užduotys (kūno dalys)
- Iškirpimo ir klijavimo užduotys (kūno dalis → funkcija)
- Darbas poromis arba individualiai
- Trumpi judesio intarpai („Pakelk rankas“, „Pajudink kojas“)
- Nuolatinis verbalinis ir vizualinis pastiprinimas

3. Pamokos pabaigoje

- Aptarimas: „Ką šiandien sužinojome?“
- Parodomos mokinio atliktos užduotys
- Teigiamas įvertinimas (lipdukas, pagyrimas)
- Aiškus pamokos užbaigimas („Pamoka baigta“ kortelė)

Vertinimas:

Formuojamasis (nuolatinis) vertinimas. Stebima, kaip mokinys atlieka veiklas (spalvina, kerpa, klijuoja); vertinama pažanga pamokos metu, o ne galutinis rezultatas. Mokytojas fiksuoja: ar atpažįsta kūno dalis, ar supranta jų funkcijas, ar seka instrukcijas.

Stebėjimu grįstas vertinimas. Vertinamas mokinio elgesys ir reakcijos: dėmesio išlaikymas, emocinė būsena, įsitraukimas į veiklą. Naudojamas stebėjimo lapas arba kontrolinis sąrašas („pavyksta / su pagalba / nepavyksta“).

Užduoties atlikimo vertinimas. Vertinama, ar užduotis atlikta iki galo, ar mokinys bando atlikti savarankiškai. Nelyginama su kitais mokiniais – vertinama individuali pažanga.

Savęs vertinimas (supaprastintas). Naudojamos emocijų ar simbolių kortelės: 😊 – pavyko, 😞 – reikėjo pagalbos, 😐 – buvo sunku (mokinys pasirenka jam tinkamą simbolį).

Alternatyvus vertinimas (be rašymo). Vertinamas gebėjimas: parodyti kūno dalį, pasirinkti teisingą paveikslėlį, sujungti ar priklijuoti tinkamoje vietoje.

Pozityvus pastiprinimas vietoje pažymio. Žodiniai paskatinimai („Puikiai sekėsi“, „Stengeisi“), simboliniai apdovanojimai (lipdukai, ženkliukai), akcentuojamas stengimasis, o ne klaidos.

Aprašomasis vertinimas (mokytojui / tėvams). Trumpas aprašas, pvz.: „Mokinys atpažįsta pagrindines kūno dalis, geba jas susieti su funkcijomis, dirba su vizualine pagalba“.

Vertinimas pagal individualius pasiekimus. Vertinama pagal individualų ugdymo planą ir mokinio galimybes ir poreikius. Pažanga lyginama su ankstesniu mokinio rezultatu, ne su klase.

1 užduotis. Nuspalvink žmogaus kūną

Instrukcija: nuspalvink žmogaus kūną. Parodyk galvą, rankas, kojas.

Ugdo: kūno schemos suvokimą, spalvų atpažinimą, dėmesį

2 užduotis. Iškirpk ir priklijuok

Instrukcija: iškirpk paveikslėlius. Priklijuok prie tinkamos kūno dalies.

Pvz.: 👁️ Akys → Mato

🦶 Kojos → Eina

👋 Rankos → Laiko

Ugdo: loginį ryšį, smulkiąją motoriką, priežasties – pasekmės suvokimą

3 užduotis. Kūno funkcijos

Instrukcija: sujunk linija kūno dalį su tuo, ką ji daro.

Burna → Valgo

Ausys → Girdi

Širdis → Plaka

Ugdo: suvokimą, kalbą, dėmesio koncentraciją

4 užduotis. Veidas ir emocijos

Instrukcija: Nuspalvink veidą. Parodyk, kur akys, nosis, burna. Papildomai (pagal galimybes) nupiešk, kaip jaučiuosi šiandien?

Pastabos pritaikymui specialiųjų poreikių turintiems mokiniams: viena užduotis = vienas lapas; minimalus tekstas, aiškios piktogramos; galimybė dirbti be kalbinio spaudimo; dažnos pertraukėlės; pasirinkimo galimybė (spalva, užduoties seka).

„SAVARANKIŠKAS APSIPIRKIMAS: ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO“

Priemonės: kompiuteriai arba planšetės, interneto ryšys, „Google Maps“, vizualus pirkinių sąrašas su paveikslėliais, pinigų maketai (monetos/banknotai), socialinė istorija „Kaip elgiuosi parduotuvėje“, kuprinė arba pirkinių krepšys, maketai, kuprinė

Trukmė: 2–4 val.

Dalyvių skaičius: iki 6 mokinių

Dalyvių amžius: 5–10 kl. mokiniai, turintys autizmo spektro sutrikimą ir intelekto negalią

Eiga:

Pamokos pradžioje (apie 30–45 min.)

Tikslas: paruošti, sumažinti nerimą, sukurti aiškią struktūrą.

Mokytojas pristato temą paprastais sakiniais: „Šiandien mokysimės, kaip nueiti į parduotuvę ir nusipirkti maisto“. Peržiūrimos vizualinės kortelės: „Ką pirsime?“, „Kur eisime?“, „Kaip elgsimės parduotuvėje?“. Kartu sudaromas labai trumpas pirkinių sąrašas (2–3 produktai). Kompiuteryje mokiniai įveda savo mokyklos adresą, randa artimiausią parduotuvę „Google Maps“, stebi kelią (pėsčiomis).

Pamokos eigoje (apie 1,5–2 val.)

Tikslas: praktikuoti realius gyvenimo įgūdžius:

1. Darbas su kompiuteriais: mokiniai mokosi atpažinti orientyrus (perėja, pastatas, sankryža) ir suprasti maršrutą.

2. Ėjimas į parduotuvę: Einama lėtu tempu, laikantis rutinos. Mokytojas nuolat įvardija veiksmus: „Einame per perėją“, „Sustojame ir žiūrime.“

3. Pirkimas parduotuvėje: mokiniai randa produktą pagal paveikslėlį, įdeda į krepšelį, prie kasos paduoda pinigus/kortelę ir pasiima kvitą.

Akcentuojamas mandagus elgesys (pasakyti „labas“, „ačiū“).

Pamokos pabaigoje (apie 30–45 min.)

Tikslas: įtvirtinti patirtį ir emocinį saugumą

Grįžus į klasę peržiūrimi pirkiniai. Aptariama, kas pavyko, kas buvo sunku? Mokiniai pasirenka emocijos kortelę (😊 😐 😞). Mokytojas pagiria už: savarankiškumą, pastangas, drąsą

Pritaikymo pastabos mokytojui

- Visada naudoti tuos pačius žodžius ir simbolius.
- Vengti skubėjimo.
- Leisti mokiniui stebėti, jei jis dar nepasiruošęs veikti.
- Galima kartoti veiklą kelis kartus su tuo pačiu maršrutu.

Šis ugdymo metodas skirtas stiprinti mokinių kasdienio gyvenimo įgūdžius: maisto produktų pasirinkimą, orientavimąsi aplinkoje, ėjimą į parduotuvę ir pirkimą realioje situacijoje. Mokymasis vyksta taikant vizualines priemones, aiškią veiksmų seką ir skaitmeninius įrankius („Google Maps“), užtikrinant saugią, struktūruotą ir mokiniams suprantamą aplinką. Metodas skatina savarankiškumą, pasitikėjimą savimi ir praktinių gebėjimų taikymą kasdieniame gyvenime.

„RAIDŽIŲ SLĖPYNĖS“

Priemonės: užduočių lapas, kuriame pateikti daiktų paveikslėliai, dėžutė su smėliu, kurios dugne pritvirtintas lapas su raidėmis, teptukas, spalvinimo priemonės (Nuotrauka Nr. 7)

Trukmė: 15–20 min.

Dalyvių skaičius: 1 mokinytis

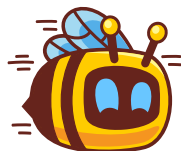
Dalyvių amžius: 7–8 m.

Eiga: Mokinys pasirenka pirmą užduočių lape pavaizduotą daiktą, jį įvardija ir nustato pirmą žodžio garsą. Braukdamas teptuku per smėlį, dėžutėje suranda tą garsą atitinkančią raidę. Radęs raidę, nuspalvina įvardyto daikto paveikslėlį. Tada tokiu pačiu principu atlieka likusias užduotis, kol nuspalvina visus paveikslėlius.

Šis metodas padeda ugdyti garsinės analizės ir raidžių atpažinimo įgūdžius, lavinti dėmesio koncentraciją bei smulkiąją motoriką.

Nuotrauka Nr. 7

Priemonės: plastikiniai kamuoliukai, kurių viduje yra lapeliai su žodžiais (Nuotrauka Nr. 8), kilimėlis su daiktų paveikslėliais, edukacinis robotas „Blue-bot“ (Nuotrauka Nr. 9)

Trukmė: 10–15 min.

Dalyvių skaičius: 1–3 mokiniai

Dalyvių amžius: 7–10 m.

Eiga: Mokinys pasirenka kamuoliuką, jį atidaro ir perskaito žodį. Kilimėlyje suranda perskaitytą žodį atitinkantį paveikslėlį. Tuomet užprogramuoja edukacinį robotą „Blue-bot“, kad šis nukeliautų iki pasirinkto paveikslėlio. Kai robotas pasiekia paveikslėlį, kitas mokinys pasirenka kamuoliuką ir tęsia užduotį. Veikla tęsiama tuo pačiu principu. Šis metodas padeda ugdyti skaitymo įgūdžius, perskaityto žodžio siejimą su paveikslėliu bei orientaciją erdvėje. Atlikdami užduotis mokiniai taip pat susipažįsta su programavimo pradmenimis.

Nuotrauka Nr. 8

Nuotrauka Nr. 9

„DURSTINYS“

Priemonės: žodžių ir paveikslėlių kortelės, darbo lapai, plakatas, rašymo priemonės

Trukmė: 15–25 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: nuo 10 m.

Eiga: Klasė suskirstoma į mažas grupes. Kiekvienoje grupėje mokiniai gauna skirtingas tos pačios temos dalis. Pirmiausia jie dirba su savo užduotimi: skaito, analizuoja, aptaria, atrenka svarbiausią informaciją, susieja žodžius su paveikslėliais arba užpildo darbo lapą. Šiame etape mokiniai tampa savo temos dalies „ekspertais“.

Vėliau mokiniai grįžta į pradinės grupės ir pristato savo dalį kitiems grupės nariams. Kiekvienas mokinys yra svarbus, nes be jo paaiškinimo grupė neturėtų visos temos vaizdo. Klausydamiesi vieni kitų, mokiniai užduoda klausimus, papildo atsakymus, pasižymi svarbiausius dalykus. Galiausiai visa grupė sujungia atskiras temos dalis į bendrą visumą – tarsi sudėlioja „durstinį“.

„Durstinys“ – tai bendradarbiavimu grįstas mokymosi metodas, padedantis mokiniams aktyviai įsitraukti į naujos temos nagrinėjimą, mokytis vieniems iš kitų ir ugdyti atsakomybę už bendrą grupės rezultatą. Šis metodas ypač tinka tada, kai tema gali būti suskaidoma į kelias mažesnes dalis: sąvokas, tekstų ištraukas, paveikslėlius, taisykles, faktus ar pavyzdžius.

Metodo privalumai: šis metodas leidžia įtraukti visus mokinius, nes kiekvienas turi aiškų vaidmenį ir atsakomybę. Jis padeda aktyvinti mokymąsi, mažina pasyvų klausymąsi ir skatina mokinius mokytis per bendravimą. „Durstinys“ ypač naudingas mišrių gebėjimų klasėse, nes mokiniai gali padėti vieni kitiems, o užduotys gali būti pritaikomos pagal skirtingus mokymosi poreikius.

„KARLSONAS SVEIKUOLIŲ ŠALYJE“

Priemonės: plakatai „Maisto piramidė“ ir berniukas „Sveikuolis“. Ištraukos iš knygos „Karlsonas ant stogo“ skaitymas, lapai su užduotimis: vaisių, daržovių, uogų nuotraukos ir piešiniai su sveikatai kenkiančiais produktais, lapai su užduotimis, tekstas su Sveikuolio pasakojimu apie Maisto šalį, natūralūs vaisiai, daržovės
Trukmė: 30–40 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 7–10 m.

Eiga: Mokiniai kviečiami susėsti ratu ant kilimo ir išklaudyti ištraukos iš skaitomos knygos. Lentoje Karlsono ir Sveikuolio atvaizdai. Perskaičius vyksta diskusija „Ar Karlsonas maitinasi sveikai?“ Aptarus skaitytą ištrauką, pristatomas svečias - Sveikuolis, kuris padės atsakyti į klausimus. Mokytoja palygina, ką mėgo valgyti Karlsonas ir kokie produktai priskiriami sveikai mitybai. Mokiniai diskutuoja tarpusavyje ir siūlo Karlsonui maitintis sveikai. Prie jo atvaizdo prideda sveikatai palankių produktų nuotraukas. Individualus darbas: užduočių lapuose vaikai suskirstys produktus į tinkamus/ netinkamus sveikai mitybai.

Baigus darbą išklauso Sveikuolio pasakojimą apie Maisto šalį. Visi vaišinasi vaisiais, daržovėmis ir nutaria kartu su Karlsonu dalyvauti sveikos mitybos kelionėje...

Sveikuolio pasakojimas apie Maisto šalį

Kartu su kitais sveikuoliais dažnai svečiuojamės Maisto šalyje. Mums leidžiama bėgioti, žaisti Žaliojoje gatvėje, nes kiekvieną dieną valgome duoną, bulves, daržoves ir vaisius, suteikiančius jėgų. Be to, šviežiuose vaisiuose ir daržovėse yra vitaminų, būtinų, kad mūsų akys gerai matytų, oda būtų lygi, kaulai būtų tvirti, kad nesirgtume. Geltonąją gatvę vaikščiojame užvalgę mėsos, žuvies, kiaušinių, pieno ar kitų padedančių augti produktų. Šios gatvės prižiūrėtojas mums visuomet primena, kad būtumėm atsargūs, nes nesaikingas šių produktų valgymas kenkia sveikatai.

Į Raudonąją gatvę mes niekuomet neįleidžiami, nes ja slampinėja vaikai, kurie dažnai valgo sveikatai žalingus produktus: ledus, tortus, pyragaičius ir saldinius. Sveikuolių joje nėra.

„Ar Karlsonas maitinosi sveikai?“

Karlsono saldumynai

– Tu nori susirgti?– apstulbo Mažylis.

– Žinoma. Aš noriu gulėti lovoje su aukščiausia temperatūra. Tu ateini sužinoti, kaip aš jaučiuosi, ir aš tau sakau, kad esu didžiausias ligonis pasaulyje, ir tu mane klausai, ar nenoriu ko nors, ir aš tau atsakau, kad man nieko nereikia. Nieko, tik didžiulio torto, kelių dėžučių biskvito, uogienės, šokolado kalno ir didelio dideliausio maišo saldainių!

Mažylis nulėkė į gretimą krautuvėlę ir už visus pinigus pripirko ledinukų, cukruotų riešutų ir šokolado.

Stojo tylą, tik Karlsonas šniaukštė šokoladą ir kitus nupirktus saldumynus. Mažylis stebėjo ir pasiūlė Karlsonui pradėti maitintis sveikiau....

„MAMOS PORTRETAS“

Priemonės: balti arba spalvoti A4 formato popieriaus lapai, kortelės su jausmų pavadinimais, paveikslų reprodukcijos „Portretai“, spalvotas popierius, klizai
Trukmė: 40–45 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 7–10 m.

Eiga: Mokiniai išmaniojoje lentoje stebi įvairių portretų reprodukcijas ir apibūdina spalvą, jausmą matomose nuotraukose. Kiekvienas mintyse įsivaizduoja savo mamos veidą, nuotaiką ir jausmą. Ant paruošto kontūro mokiniai klijuoja spalvoto popieriaus gabalėlius, išgaudami spalvas, kurios perteikia jų mamų nuotaikas, jausmus.

Pamokos pabaigoje mokytoja moko mokinius kritiškai ir optimistiškai įsivertinti savo kūrinį, skatina rasti būdus nesėkmėms taisyti, ugdyti pagarbų požiūrį į savo ir draugų darbus. Kartu su pedagogu organizuoja darbelių parodą klasėje.

„PROBLEMOS SPRENDIMO RATAS“

Priemonės: kelių spalvų lipnūs lapeliai, ryškūs flomasteriai arba markeriai, A3 arba A2 formato popieriaus lapai (idėjų žemėlapiams). Kūrybinei užduočiai: popierius, kartonas (nuo senų dėžių), lipni juosta (siaura ir plati), žirkklės, plastikiniai puodeliai, šiaudeliai, gumytės, planšetės arba telefonai (jei mokiniai nuspręs kurti programėlės dizainą – tam tinka programėlės kaip Canva arba tiesiog piešimas popieriuje)

Trukmė: 30 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 12–18 m.

Eiga: Šis metodas moko, kad verslas prasideda ne nuo pinigų, o nuo pagalbos kitam.

Štai kaip jį įgyvendinti per 4 žingsnius:

1. Pastebėk: Mokiniai turi išeiti į mokyklos koridorių ar kiemą ir surasti 3 dalykus, kurie juos erzina arba veikia blogai (pvz., eilės valgykloje, pamesti raktai, nuobodulys per pertraukas).

2. Sugalvok: Pasirinkę vieną problemą, jie turi sugalvoti „beprotingą“ sprendimą. Svarbu kiekybė, o ne kokybė – kuo daugiau idėjų, tuo geriau.

3. Sukurk: Naudodami paprasčiausias priemones (popierių, lipnią juostą, plastikinius puodelius ar programėlės piešinį), jie sukuria savo paslaugos ar prekės modelį.

4. Išbandyk: Mokiniai pristato savo modelį „klientams“ (klasės draugams) ir klausia ne „ar pirktum?“, o „kas tau čia nepatinka?“. Tai moko nebijoti klaidų ir tobulinti idėją.

UŽDUOTIES LAPAS MOKINIUI ĮGYVENDINANT METODĄ „PROBLEMOS SPRENDIMO RATAS“

Tikslas: Pastebėti problemą savo aplinkoje ir sukurti jos sprendimą (verslo idėją).

1 ŽINGSNIS: Problema

Apsidairyk mokykloje. Kas tave erzina? Kas veikia blogai? Užrašyk vieną konkrečią problemą:

- **Problema:**

2 ŽINGSNIS: Sprendimas

Sugalvok 3 būdus, kaip tai išspręsti. Išrinkite geriausią ir aprašykite savo paslaugą ar produktą:

- **Pavadinimas:**

- **Kaip tai veikia?**

3 ŽINGSNIS: Vizualizacija

Šiame laukelyje nupiešk, kaip atrodys tavo produktas arba kaip veiks tavo paslauga (schematiškai):
(Vieta piešiniui)

4 ŽINGSNIS: Kliento balsas

Parodyk savo idėją draugui ir paklausk: „Ką šiame sprendime turėčiau pakeisti, kad jis būtų dar geresnis?“

Gautas patarimas:

VERTINIMO KRITERIJAI (10 balų sistema)

Kriterijus	Aprašymas	Balai
Problemos identifikavimas	Ar problema reali ir aktuali moksleiviams/mokyklai?	2
Sprendimo originalumas	Ar idėja kūrybiška, ar tiesiog nukopijuota?	2
Prototipo aiškumas	Ar piešinys/modelis leidžia suprasti, kaip idėja veikia?	2
Grįžtamojo ryšio panaudojimas	Ar mokinys suprato kliento pastabą ir gebėjo patobulinti idėją?	2
Pristatymas	Ar mokinys geba aiškiai ir entuziastingai pristatyti idėją klasei?	2

„PREKIŲ MAINŲ GRANDINĖ“

Priemonės: Po vieną pradinį daiktą kiekvienai komandai (pvz., spalvota sąvaržėlė, naujas pieštukas, obuolys arba gražus akmenukas). Svarbu, kad visos komandos pradėtų nuo panašios vertės daikto. Mainų pasas (nedidelė lentelė popieriuje), kurioje mokiniai privalo fiksuoti kiekvieną mainą: Kas gauta? Iš ko gauta? Kelintą valandą? Jei mainai vyksta mokyklos koridoriuose pamokų metu ar viešojoje erdvėje, rekomenduojama turėti korteles ant kaklo (pvz., „Verslumo iššūkis: Komanda Nr. 1“), kad aplinkiniai suprastų, jog tai edukacinis žaidimas. Telefonas (nuotraukoms) – mokiniai turėtų nufotografuoti kiekvieną sėkmingą mainų procesą (įrodymui ir pristatymui).

Trukmė: 40 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 11–18 m.

Eiga: Kiekviena mokinių komanda gauna po vieną visiškai paprastą, mažą daiktą (pvz., sąvaržėlę, pieštuką ar lipnų lapelį). Per nustatytą laiką (pvz., 40 min. mokyklos teritorijoje) mokiniai turi mainyti šį daiktą į kitą, vertingesnį daiktą, pvz.: sąvaržėlė -> rašiklis -> užrašų knygelė -> panaudota knyga -> bilietas į kiną. Negalima naudoti pinigų. Mainai turi vykti tik per derybas ir įtikinėjimą. Komandos grįžta su galutiniu daiktu ir pristato savo „kelionę“: kaip jie įtikino žmones mainytis ir kaip augo jų turto vertė.

- **5–7 klasėms:** Tai virsta azartišku žaidimu. Jie mokosi tiesiog užkalbinti žmogų ir suprasti, kad daikto vertė priklauso nuo to, kam jo reikia.
- **8–10 klasėms:** Tai rimta derybų pamoka. Jie turi galvoti strategiškai: „Kas gali norėti šio rašiklio? Galbūt mokytojas, kuris jį pamiršo?“.

„Mainų paso“ šablonas

VERSLO MISIJA: MAINŲ PASAS

Komanda: _____

Pradinis dalktas: ● _____

Nr.	Mainų laikas	Ką atidavėme?	Ką gavome?	Kas sutiko mainytis? (Vardas / Pareigos)
1.	:	Sąvaržėlę		
2.	:			
3.	:			
4.	:			
5.	:			

🏆 Galutinis rezultatas: _____

Instrukcija mokiniams, kaip pildyti „Pasą“:

- 1. Tikslumas:** Pildykite lentelę iškart po mainų, kol nepamiršote detalių.
- 2. Istorija:** Skiltyje „Kas sutiko mainytis?“ galite pasižymėti ir trumpą komentarą (pvz., „Bibliotekininkė, nes jai reikėjo tušinuko“). Tai padės ruošiant pristatymą.
- 3. Parašas** (nebūtina): Jei norite daugiau azarto, paprašykite žmogaus, su kuriuo mainotės, pasirašyti šalia savo vardo – tai bus „oficialus“ sandorio patvirtinimas.
- 4. Nuotrauka:** Prieš atiduodami daiktą ir pasiimdami naują, nufotografuokite abu daiktus kartu.

DERYBŲ ATMINTINĖ: Kaip iškeisti sąvaržėlę į dviratį?

1. Ledo pralaužimas (Pradžia). Niekada nepradėkite nuo frazės „Ar norite pasikeisti?“. Pradėkite nuo istorijos:

- „Sveiki! Mes esame [Klasė] mokiniai ir dalyvaujame verslumo iššūkyje. Mūsų tikslas – išmokyti derėtis pradedant tik nuo šios sąvaržėlės.“

2. Vertės sukūrimas (Kodėl jiems tai naudinga?). Žmonės mainosi ne todėl, kad jiems gaila jūsų, o todėl, kad jiems reikia to, ką turite, arba jie nori prisidėti prie jūsų sėkmės:

- „Šis tušinukas rašo žaliai – tai puikiai tinka mokytojai taisyti darbus!“
- „Šis lipnių lapelių bloknotas padės jums nieko nepamiršti šiandien.“

3. „Aukšiniai“ klausimai deryboms. Jei žmogus abejoja, naudokite šias frazes:

- „Kas jūsų krepšyje ar ant stalo šiuo metu jums yra mažiausiai reikalinga, bet galėtų būti vertinga mums?“
- „Ar turite kažką, kas užima vietą, o mes galėtume tai prikelti naujam gyvenimui?“
- „Kuo mes galėtume jums atsilyginti (pvz., išnešti šiukšles ar palaikyti duris), kad šie mainai įvyktų?“

4. Kaip elgtis išgirdus „NE“? Versle „ne“ reiškia „ne dabar“ arba „ne šis daiktas“.

- Nenusiminkite, nusišypsokite ir padėkokite už sugaištą laiką.
- Paklauskite: „Galbūt žinote ką nors kitą, kam šis daiktas galėtų praversti?“

5. Sėkmingų derybininkų taisyklės:

- Žiūrėkite į akis. Tai rodo pasitikėjimą.
- Šypsokitės. Žmonės linkę padėti pozityviems žmonėms.
- Būkite mandagūs. „Ačiū“ ir „Laba diena“ atidaro daugiau durų nei pati geriausia prekė.

VERTINIMO KRITERIJAI (10 balų sistema)

Kriterijus	Aprašymas	Balai
Vertės šuolis	Kiek kartų galutinis daiktas vertingesnis už pradinį?	3
Derybų strategija	Ar mokiniai gebėjo paaiškinti, kokius argumentus naudojo mainams?	3
Istorijos pasakojimas	Kaip įdomiai ir įtaigiai pristatyta mainų grandinė?	2
Etika ir drąsa	Ar buvo laikomasi mandagumo taisyklių bendraujant su nepažįstamais?	2

„GAMOS DETEKTYVAS“

Priemonės: telefonas arba planšetė su įdiegta programėle (pvz., PlantNet arba Seek by iNaturalist), įvairūs medžių lapai arba augalai, darbo lapas „Gamtos detektyvas“, flomasteriai/spalvoti pieštukai, emocijų kortelės refleksijai.

Trukmė: 40 min.

Dalyvių skaičius: 6–15 mokiniai (gali būti vykdoma individualiai, poromis arba grupėse).

Dalyvių amžius: 7–10 m.

Eiga:

- 1. Stebėjimas** (5 min.) – mokiniai apžiūri lapą ir apibūdina jo požymius (spalvą, dydį, formą).
- 2. Tyrinėjimas** su DI (10–15 min.) – Mokiniai tyrinėja medžių lapus naudodamiesi programėle (pvz., PlantNet arba Seek by iNaturalist), atpažįsta augalus ir susipažįsta su jų ypatybėmis. Nufotografuoja lapą ir naudodami programėlę nustato, kokiam medžiui jis priklauso.
- 3. Aptarimas** (5 min.) – mokytojas kartu su mokiniais perskaito ir aptaria programėlės pateiktą informaciją.
- 4. Užduotis** (10–15 min.) – mokiniai užpildo darbo lapą.
- 5. Refleksija** (2–3 min.) – mokiniai pasirenka emocijos kortelę ir įvertina savo patirtį.

Vardas _____

Data _____

1. Apžiūrėk lapą. Nuspalvink arba pažymėk.

Lapo spalva:

☐ Žalia ☐ Geltona ☐ Ruda

Lapo dydis:

☐ Mažas ☐ Vidutinis ☐ Didelis

Lapo forma:

☐ Apvalus ☐ Smailus ☐ Kita**2. Nufotografuok lapą ir sužinok:****Koks tai medis?**

3. Ką sužinojau?**Pažymėk teisingus atsakymus.**

Mano medis yra:

- ☐ Ažuolas
☐ Beržas
☐ Klevas
☐ Kitas _____

4. Nupiešk arba priklijuok lapą

5. Užbaik sakinį

Radau

.....medį (medžius).

6. Kaip man sekėsi?

Apibrauk veiduką.

Buvo lengva

Reikėjo pagalbos

Sužinojau kažką naujo

Papildoma užduotis greičiau atlikusiems
Suskaičiuok, kiek lapų surinko tavo grupė.

Surinkome _____ lapus(-ų).

KOLIAŽAS

„STEBUKLINGAS MIŠKAS SU DI“

Priemonės: kompiuteris arba planšetė su DI vaizdų generavimo programa, projektorius arba interaktyvus ekranas, A3 piešimo lapai arba didesnio formato popierius, spalvoti pieštukai, flomasteriai, kreidelės, akvarelė arba guašas, žirkklės, klijai

Trukmė: 2 pamokos po 40–45min.

Dalyvių skaičius: neribojamas (mokiniai gali dirbti individualiai arba poromis)

Dalyvių amžius: 7–10 m.

Eiga:

1. Pokalbis (5 min.): „Kas gyvena stebuklingame miške?“ Mokiniai vardija, ką būtų galima sutikti stebuklingame miške: kalbančius gyvūnus, stebuklingus medžius, nykštukus, fėjas, vienaragius, paslaptinius namelius.

2. Idėjų kūrimas su DI (5–10 min.): Klasės mokiniai kartu sukuria užklausą DI programai, pvz.: „Stebuklingas miškas su šviečiančiais medžiais, draugiškais gyvūnais ir pasakų nameliais.“ Sugeneruotas vaizdas demonstruojamas ekrane.

3. Vaizdo tyrinėjimas (5 min.) Mokiniai aptaria, ką mato paveikslėlyje: kokios spalvos vyrauja, kokie gyvūnai gyvena miške, kuo šis miškas skiriasi nuo tikro miško.

4. Kūrybinė veikla „Stebuklingas miškas“ (50 min.) Mokiniai pasiskirsto darbą grupėse ar poromis ir piešia sugalvotus gyvūnus, augalus, stebuklingus objektus ar personažus. Sukurtus personažus suklįjuoja į bendrą grupės ar klasės plakatą – visi mokiniai sujungia savo piešinius į vieną didelį „Stebuklingo miško“ koliažą.

Darbas grupėmis (3–5 mokiniai). „Stebuklingo miško komanda“:

🌳 Medžių ir augalų kūrėjas. Piešia stebuklingus medžius, gėles, grybus.

🦊 Gyvūnų kūrėjas. Kuria ir piešia miško gyventojus.

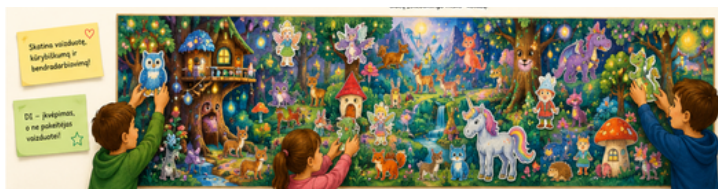
🏠 Namelių kūrėjas. Piešia pilis, namelius, tiltus ar slėptuves.

✨ Stebuklų kūrėjas. Kuria magiškus objektus: skraidančius akmenis, stebuklingus fontanus, šviečiančius takus.

5. Darbų pristatymas (5–10 min.). Pristato savo grupės darbą. Kiekvienas mokinys trumpai pristato savo personažą ir papasakoja, kas jame yra stebuklingo.

Mokiniai užbaigia sakinį:

„Mano stebuklingame miške gyvena _____“
arba „Labiausiai man patiko piešti _____“.

„KALBANTI NUOTRAUKA - „KAIP ATRODO ĮTRAUKI MOKYKLĄ?“

Priemonės: telefonas, planšetė arba fotoaparatas fotografavimui; mokytojo paruoštos nuotraukos, jei mokiniai patys nefotografuoja; lapai refleksijai; rašymo priemonės; kompiuteris, projektorius arba interaktyvi lenta nuotraukoms pristatyti

Trukmė: 45 min.

Dalyvių skaičius: 6–20 mokinių. Jei grupė didesnė, rekomenduojama mokinius suskirstyti į mažesnes grupes po 3–5 dalyvius

Dalyvių amžius: 7–14 m.

Eiga:

1. Temos pristatymas.

Mokytojas pristato temą „Kaip atrodo įtrauki mokyklą?“ ir trumpai aptaria su mokiniiais, kas yra įtrauktis, pagalba, draugystė, saugumas ir bendradarbiavimas.

2. Fotografavimas arba nuotraukos pasirinkimas.

Mokiniai mokykloje arba klasėje ieško vaizdo, kuris, jų nuomone, geriausiai parodo įtraukią mokyklą. Tai gali būti nufotografuotas objektas, vieta, situacija, simbolis arba mokytojo parinkta nuotrauka.

3. Individuali refleksija.

Pasirinkę arba nufotografavę vaizdą, mokiniai sugalvoja nuotraukai pavadinimą ir parašo 1–3 sakinius, paaiškinančius, kodėl pasirinko būtent šį vaizdą ir kaip jis susijęs su įtraukia mokyklą. Mokiniai gali dirbti individualiai, porose arba mažose grupėse.

4. Pristatymas poroje, grupėje arba klasei.

Mokiniai pristato savo nuotraukas grupėse arba visai klasei. Pristatymo metu jie paaiškina, ką nuotrauka reiškia, kokią mintį ar jausmą perteikia, kaip ji susijusi su pagalba, saugumu, draugyste ar bendradarbiavimu. Kiti mokiniai klausosi, užduoda klausimus ir dalijasi savo įžvalgomis.

5. Grupinė diskusija.

Klasė aptaria, kokios mintys, jausmai ar problemos atsiskleidė nuotraukose. Mokytojas užduoda klausimą: „Ką galime padaryti, kad mūsų klasėje kiekvienas jaustųsi priimtas?“ Mokiniai gali atsakyti žodžiu, užrašyti mintis ant lapelių arba pateikti vieną konkretų pasiūlymą klasei.

6. Apibendrinimas ir refleksija.

Veiklos pabaigoje mokiniai įvardija, ką suprato apie save, kitus ar nagrinėjamą temą. Galima naudoti sakinių pradžias:

Šiandien supratau, kad...

Mane nustebino...

Man buvo svarbu...

Kitą kartą norėčiau...

Mano nuotrauka parodė, kad...

Galutinis rezultatas:

Klasės nuotraukų koliažas arba skaitmeninė paroda „Įtrauki mokyklą mūsų akimis“.

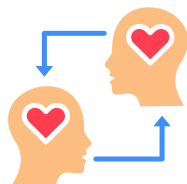
Metodo taikymo galimybės

Šį metodą galima taikyti įvairių dalykų pamokose, klasės valandėlėse, neformaliojo švietimo veiklose, projektinėse veiklose, socialinio emocinio ugdymo užsiėmimuose, refleksijose po renginių, išvykų ar projektinių mobilumų.

„Kalbanti nuotrauka“ – tai patyriminis, kūrybinis ir refleksija grįstas ugdymo(si) metodas, kai mokiniai savo mintis, jausmus, patirtis ar požiūrį į tam tikrą temą išreiškia fotografijomis. Nuotrauka tampa priemone kalbėti apie tai, ką kartais sunku pasakyti žodžiais. Šis metodas ypač tinka įtraukiam ugdymui, nes sudaro galimybę dalyvauti skirtingų gebėjimų, skirtingos kalbinės raiškos, komunikacijos, emocijų ar dėmesio sunkumų turintiems mokiniams.

Metodas padeda mokiniams stebėti aplinką, pasirinkti jiems svarbius vaizdus, kurti asmeninę prasmę, pristatyti savo pasirinkimus, išklausti kitus ir dalyvauti bendroje diskusijoje. Fotografija tampa saugiu tarpininku tarp mokinio vidinės patirties ir jos pristatymo grupei.

„EMPATIJOS KELIAS“

Priemonės: užduočių kortelės su situacijomis, akių raištis arba akiniai su apribotu matomumu, ausinės arba ausų kištukai, pirštinės smulkiosios motorikos apribojimui, laikmatis, refleksijos lapai, rašymo priemonės, lipnūs lapeliai, emocijų kortelės, klasės ar mokyklos erdvės stebėjimo lapas, saugios aplinkos taisyklių kortelės

Trukmė: 45 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 7–14 m.

Eiga:

1. Temos pristatymas.

Mokytojas pristato veiklos temą „Kaip jaučiasi kitas?“ ir su mokiniais trumpai aptaria, kas yra empatija, pagalba, pagarba, skirtingi poreikiai ir įtrauki mokyklą. Mokytojas paaiškina, kad veiklos tikslas – pabandyti geriau suprasti, kokių kliūčių gali kilti mokiniams įvairiose kasdienėse situacijose.

Prieš pradėdant veiklą, susitariama dėl saugumo ir pagarbos taisyklių: nesijuokti iš kito, neskubinti, padėti tik tada, kai prašoma, kalbėti pagarbiai, saugoti save ir kitus.

2. Situacijų pasirinkimas arba paskirstymas grupėms.

Mokiniai suskirstomi į poras arba mažas grupes.

Kiekviena grupė gauna situacijos kortelę arba praktinę užduotį, kurioje reikia atlikti veiksmą su tam tikru apribojimu arba iš tam tikros perspektyvos.

Galimos situacijos:

- nueiti iki nurodytos vietos, kai regėjimas iš dalies apribotas;
- atlikti smulkią užduotį mėvint pirštines;
- išklausti instrukciją, kai aplinkoje yra triukšmo arba garsas slopinamas;
- perskaityti tekstą, kuriame raidės susimaišiusios arba pateiktos neįprastu šriftu;
- paprašyti pagalbos, kai sunku aiškiai išreikšti mintį;
- rasti klasėje ar mokykloje vietą, kuri gali būti saugi, triukšminga, patogi arba nepatogi skirtingų poreikių mokiniui.

3. Patyriminė veikla „Empatijos kelias“.

Mokiniai atlieka paskirtas užduotis klasėje, koridoriuje arba kitoje saugioje mokyklos erdvėje. Vieni mokiniai atlieka užduotį, kiti stebi ir fiksuoja pastebėjimus: kas buvo lengva, kas buvo sunku, kokios pagalbos reikėjo, kokios kliūtys trukdė.

Svarbu, kad veikla būtų atliekama ramiai, saugiai ir pagarbiai.

4. Individuali refleksija.

Atlikę užduotį mokiniai trumpai apmąsto savo patirtį. Jie gali atsakyti į refleksijos klausimus raštu, žodžiu arba pasirinkdami emocijų kortelę.

Galimi klausimai:

- Kaip jaučiausi atlikdamas šią užduotį?
- Kas man buvo sunkiausia?
- Kokios pagalbos man reikėjo?
- Kas padėjo jaustis saugiau?
- Ką supratau apie kitų žmonių patirtis?
- Ką galėčiau padaryti, kad kitam būtų lengviau?

5. Grupinė diskusija.

Mokiniai grupėse arba visa klasė aptaria savo patirtis. Mokytojas padeda mokiniams susieti veiklą su realiomis mokyklinėmis situacijomis: pamokomis, pertraukomis, judėjimu mokyklos erdvėse, bendravimu klasėje, grupiniu darbu.

Diskusijos metu aptariama, kad skirtingų poreikių mokiniams gali būti svarbi aiški instrukcija, ramesnė aplinka, daugiau laiko, vaizdinė pagalba, draugo palaikymas, galimybė pasirinkti užduoties atlikimo būdą ar saugi vieta nusiraminti.

6. Sprendimų kūrimas.

Mokiniai grupėse sugalvoja 2–3 konkrečius pasiūlymus, kaip klasė ar mokykla galėtų tapti įtraukesnė. Pasiūlymai užrašomi ant lipnių lapelių arba refleksijos lapuose.

Galimi pasiūlymai:

- kalbėti aiškiai ir neskubėti;
- padėti klasės draugui, kai jis paprašo pagalbos;
- nesijuoktis iš klaidų;
- naudoti vaizdines taisykles ar pavyzdžius;
- palikti daugiau laiko užduočiai atlikti;
- susitarti dėl ramesnės vietos klasėje;
- būti kantriems, kai kitam sunkiau kalbėti, skaityti, rašyti ar susikaupti.

7. Apibendrinimas ir refleksija.

Veiklos pabaigoje mokiniai įvardija, ką suprato apie save, kitus ir įtraukia mokyklą. Galima naudoti sakinių pradžias:

- Šiandien supratau, kad...
- Man buvo netikėta...
- Dabar geriau suprantu, kad...
- Kitą kartą aš galėčiau padėti taip...
- Kad klasėje visi jaustųsi saugiai, svarbu...

Metodo nauda:

„Empatijos kelias“ padeda mokiniams geriau suprasti kitų žmonių patirtis, ugdo pagarbą, toleranciją, jautrumą ir atsakomybę. Mokiniai mokosi pastebėti aplinkos kliūtis, kalbėti apie pagalbos poreikį, ieškoti sprendimų ir kurti klasės kultūrą, kurioje kiekvienas mokinys jaučiasi priimtas, matomas ir svarbus.

„ISTORIJA, KURIĄ JAUČIU“

Priemonės: pasirinktas tekstas, pasaka, legenda, eilėraštis ar mokymosi tema; paveikslėliai; simbolių kortelės; įvairių tekstūrų daiktai; gamtinė medžiaga; garsų įrašai arba muzikos fragmentai; kvapų kortelės ar saugūs kvapų šaltiniai; audiniai; smulkūs daiktai istorijos veikėjams ar vietoms simbolizuoti; refleksijos lapai; rašymo priemonės; emocijų kortelės; dėžutė ar krepšelis priemonėms sudėti

Trukmė: 45 min. Išsamesnei veiklai ar kūrybiniam pasakojimo kūrimui galima skirti 2 pamokas

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 7–14 m.

Eiga:

1. Temos ir pasakojimo pristatymas.

Mokytojas pristato pasirinktą pasakojimą, legendą, pasaką, eilėraštį ar mokymosi temą. Paaiškinama, kad šį kartą istorija bus ne tik klausoma ar skaitoma, bet ir patiriama per skirtingus pojūčius: vaizdus, garsus, lytėjimą, judesį ir emocijas.

Mokiniai trumpai aptaria, ką jau žino apie pasirinktą temą, kokių asociacijų jiems kyla, kokių vaizdų, garsų ar jausmų tikisi.

2. Pojūčių priemonių parinkimas.

Mokytojas arba mokiniai parenka daiktus, simbolius, garsus ir vaizdus, kurie padeda perteikti pasakojimo vietą, veikėjus, nuotaiką ar įvykius. Pavyzdžiui, jei pasakojimas vyksta miške, galima naudoti lapus, kankorėžius, medžio žievę, paukščių garsus, žalią audinį. Jei pasakojama apie jūrą – kriauklės, smėlį, mėlyną audinį, bangų garsus.

Kiekvienas daiktas ar garsas turi turėti aiškią prasmę ir būti susietas su pasakojimo dalimi.

3. Pasakojimo klausymas ir patyrimas.

Mokytojas skaito arba pasakoja istoriją. Tam tikrose vietose mokiniams pateikiami pojūčių elementai: jie gali paliesti daiktą, išgirsti garsą, pamatyti paveikslėlį, atlikti judesį, parodyti emociją ar pasirinkti simbolį.

Mokiniai aktyviai įtraukiami į pasakojimą: gali pakartoti žodį, parodyti veikėjo jausmą, pasirinkti tinkamą daiktą, sukurti garsą, atlikti gestą ar prisidėti prie bendro pasakojimo kūrimo.

4. Grupinis aptarimas.

Po pasakojimo mokiniai aptaria, ką patyrė. Mokytojas skatina mokinius pasidalyti, kuris pojūtis jiems padėjo geriau suprasti istoriją, kuris daiktas ar garsas labiausiai įsiminė, kokia emocija kilo.

Galimi klausimai:

- Koks daiktas geriausiai atspindėjo istoriją?
- Kokį garsą prisimeni?
- Ką jautei klausydamas istorijos?
- Kuri istorijos vieta buvo įdomiausia?
- Kas padėjo geriau suprasti pasakojimą?
- Kokį daiktą dar pridėtum prie šios istorijos?

5. Kūrybinė užduotis.

Mokiniai individualiai, porose arba grupėse sukuria savo trumpą daugiapoįtį pasakojimą arba papildo jau girdėtą istoriją. Jie pasirenka 3–5 pojūčių elementus: paveikslėlį, daiktą, garsą, judesį, spalvą ar emociją ir paaiškina, kaip šie elementai susiję su pasakojimu.

6. Pristatymas.

Grupės pristato savo sukurtą pasakojimą. Pristatymo metu mokiniai pasakoja, kokius daiktus, garsus ar vaizdus pasirinko ir ką jie reiškia. Kiti mokiniai klausosi, užduoda klausimus, dalijasi pastebėjimais.

7. Apibendrinimas ir refleksija.

Veiklos pabaigoje mokiniai įvardija, ką suprato apie pasakojimą, save ar kitus. Galima naudoti sakinių pradžias:

- Šiandien istoriją pajutau per...
- Labiausiai įsiminė...
- Man buvo įdomu paliesti / išgirsti / pamatyti...
- Šis daiktas man priminė...
- Kitą kartą prie istorijos pridėčiau...
- Dabar geriau suprantu, kad...

Metodas lengvai pritaikomas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, nes leidžia dalyvauti ne tik skaitant ar kalbant, bet ir liečiant, stebint, klausantis, rodant, pasirenkant simbolius ar atliekant judesius. Mokiniai, kuriems sunkiau suprasti tekstą, gali remtis konkrečiais daiktais ir vaizdais. Mokiniai, turintys kalbos ar komunikacijos sunkumų, gali atsakyti gestu, simboliu, emocijų kortele ar pasirinktu objektu.

„5 POJŪČIAI“

Priemonės: atspausdintos užduočių kortelės, segtukai

Trukmė: 15–25 min.

Dalyvių skaičius: 1–4

Dalyvių amžius: 6–10 m.

Eiga:

1. Mokiniais pateikiama iš anksto paruoštas didelis apskritimas su 5 pojūčio simboliais, segtukai su mažais paveikslėliais.
2. Mokinys apžiūri didžiąją kortelę ir iš mažų ant segtukų esančių paveikslėlių išrenka tuos objektus, kurie atitinka nurodytą pojūtį.
3. Pasirinktus segtukus su paveikslėliu pritvirtina prie atitinkamo apskritimo krašto.
4. Mokinys įvardija pasirinktus daiktus ir paaiškina savo pasirinkimą.
5. Baigęs veiklą mokinys aptaria rezultatus ir įsivertinimo lentelėje pažymi, kaip jam sekėsi atpažinti kiekvieną iš 5 pojūčių (žr. lentelė „Įsivertinimo lentelė: penki pojūčiai“).

ĮSIVERTINIMO LENTELĖ: PENKI POJŪČIAI

VEIKLA / POJŪTIS	 LABAI GERAI	 GERAI	 GALEJAU GERAI
 MATYTI			
 GIRDĖTI			
 UOSTYTI			
 LIESTI			
 RAGAUTI			

MINKŠTA

KIETA

SLIDI

DYGI

ŠALTA

KARŠTA

RAGAUTI

SALDUS

RŪGŠTUS

SŪRUS

KARTUS

AŠTRUS

BESKONIS

„METŲ LAIKAI“

Priemonės: piešimo popierius, pieštukai, spalvoti pieštukai arba flomasteriai, audiniai ir jų atraižos, siūlai, adatos, žirklys, smeigtukai, matavimo juosta, liniuotės, klėjai, dekoravimo priemonės, siuvimo mašina, ekspozicinis pagrindas

Trukmė: 4–6 technologijų pamokos, priklausomai nuo mokinių amžiaus, gebėjimų ir pasirinkto darbo sudėtingumo

Dalyvių skaičius: individualiai, poromis arba 3–4 mokinių grupėmis

Dalyvių amžius: 11–16 metų mokiniai; užduoties sudėtingumas pritaikomas pagal amžių ir individualius gebėjimus

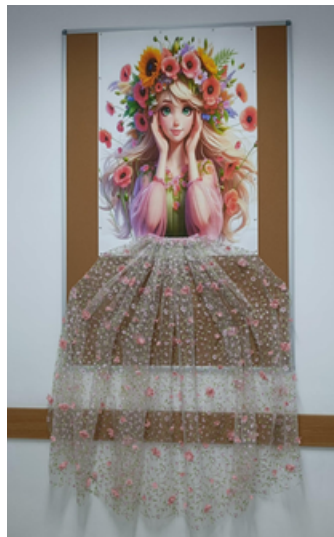
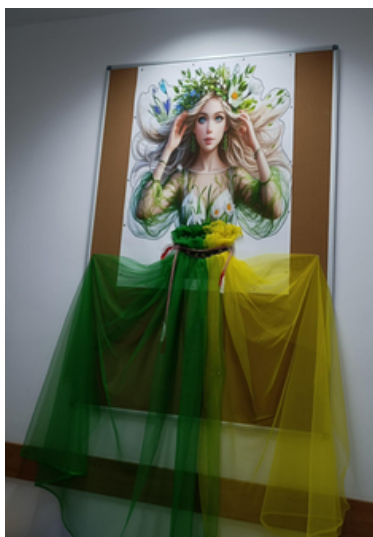
Eiga:

1. Pamokos pradžioje mokiniai susipažįsta su užduotimi – sukurti vieną iš keturių metų laikų atspindintį drabužį ar jo meninę interpretaciją, kuri vėliau taps bendros mokyklos koridoriaus ekspozicijos dalimi. Mokiniai patys pasirenka metų laiką, analizuoja jam būdingas spalvas, formas, gamtos motyvus ir medžiagas, aptaria, kokią nuotaiką bei idėją norėtų perteikti.

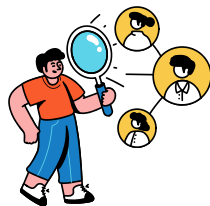
2. Toliau mokiniai savarankiškai pasirenka tinkamas medžiagas, atlieka reikalingus matavimus, pasirenčia iškarpa ir suplanuoja darbo seką. Pagal savo gebėjimus kerpa, jungia audinio detales, siuva rankomis arba siuvimo mašina, dekoruoja gaminį. Mokytojas konsultuoja ir padeda tik tada, kai mokiniui reikia techninės ar saugaus darbo pagalbos.

3. Baigę gaminį, mokiniai jį įsivertina pagal iš anksto aptartus kriterijus: idėjos originalumą, temos „Metų laikai“ atskleidimą, darbo kruopštumą, spalvų ir medžiagų dermę, gaminio užbaigtumą. Mokiniai trumpai pristato savo kūrinį klasės draugams, papasakoja, kas pavyko, su kokiais sunkumais susidūrė ir ką kitą kartą atliktų kitaip.

4. Galiausiai visi sukurti darbai eksponuojami bendrose mokyklos erdvėse. Taip technologijų pamokos rezultatas tampa realia mokyklos aplinkos dalimi, o mokiniai patiria visą kūrybinio technologinio proceso kelią – nuo idėjos, projektavimo ir gamybos iki savo darbo pristatymo bendruomenei.

„SURASK SAVO KETVERTĄ“

Priemonės: mokytojo parengti lapeliai su teiginiais, sąvokomis, datomis, asmenybėmis, istoriniais įvykiais, vaizdais, citatomis ar kitais mokomosios temos elementais. Kiekvienai temai parengiami 4 tarpusavyje susiję lapeliai (Žr. pav. Nr. 1)

Trukmė: 10–20 min.

Dalyvių skaičius: visa klasė; patogiausia, kai mokinių skaičius dalijasi iš 4. Jei mokinių skaičius kitoks, galima sudaryti ir 3 ar 5 mokinių grupes.

Dalyvių amžius: nuo 10 metų; užduočių sudėtingumas pritaikomas pagal mokinių amžių ir gebėjimus

Paskirtis: mokomosios medžiagos kartojimui, įtvirtinimui ir tarpusavio sąsajų atpažinimui. Metodas skatina mokinius aktyviai prisiminti žinias, bendrauti, argumentuoti savo pasirinkimą ir bendradarbiauti.

Eiga:

1. Mokytojas iš anksto parengia lapelių rinkinius. Kiekvieną rinkinį sudaro keturi tarpusavyje susiję elementai, priklausantys tai pačiai temai. Pavyzdžiui, viename rinkinyje gali būti Kristupas Kolumbas, „Niña“, „Pinta“, „Santa Maria“, 1492 m. ir Amerikos atradimą vaizduojantis paveikslėlis. Kiekvienas iš šių lapelių atitenka skirtingam mokiniui.
2. Mokiniai atsitiktine tvarka išsitraukia po vieną lapelį. Perskaitę ar apžiūrėję jame pateiktą informaciją, jie juda po klasę, kalbasi su klasės draugais ir ieško trijų mokinių, kurių turimi lapeliai yra susiję su jų tema.
3. Suradę savo „ketvertą“, mokiniai susiburia į grupę ir kartu aptaria, kas sieja visus keturis lapelius. Jie turi paaiškinti tarpusavio ryšį ir pagrįsti, kodėl būtent šie elementai priklauso vienai grupei.

4. Po to kiekviena grupė pristato savo ketvertą klasei: įvardija temą, paaiškina kiekvieno lapelio reikšmę ir sąsają su kitais. Mokytojas, jei reikia, papildo, patikslina arba užduoda papildomų klausimų.

5. Metodą galima užbaigti trumpa refleksija: kurį elementą atpažinti buvo lengviausia, kuris sukėlė daugiausia abejonių, kokį naują ryšį mokiniai pastebėjo kartodami temą.

Šis metodas ypač tinkamas tarpdalykinei integracijai. Metodas ypač tinkamas integruotam mokymuisi, nes sudarant kortelių ketvertus galima jungti skirtingų mokomųjų dalykų žinias. Vieną temą gali atskleisti istorijos, geografijos, lietuvių ar užsienio kalbos, muzikos, dailės ar kitų dalykų elementai. Pavyzdžiui, nagrinėjant Kristupo Kolumbo temą, mokiniai gali sieti istorinę asmenybę ir datą su geografiniu atradimu, kelionės maršrutu, laivų pavadinimais, to laikotarpio kalbos ar kultūros faktais. Tokiu būdu mokiniai ne tik pakartoja atskiras žinias, bet ir mokosi jas susieti į visumą, pastebėti ryšius tarp skirtingų dalykų ir pritaikyti turimas žinias naujame kontekste.

**Kristupas
Kolumbas**

**„Niña“,
„Pinta“,
„Santa Maria“**

1492 m.

„KLASĖS GOLFAS“

Priemonės: audinys su spalva apibrėžtomis skylutėmis , didesne skylė vidury ir spalvoti plastikiniai kamuoliukai
Trukmė: 10 min.

Dalyvių skaičius: 10–12 mokinių

Dalyvių amžius: 10–14 metų

Eiga:

Mokiniai, kilnodami audinio kraštus stengiasi įridenti spalvotus kamuoliukus į ta pačia spalva pažymėtas skylutes saugodami, kad jie neiškristų per didžiąją skylę vidury audinio. Pradžioje dirba su vienu kamuoliuku, po to su keliais skirtingų spalvų kamuoliukais.

„ĮSIVERTINIMAS“

Priemonės: spalvoti kamuoliukai arba kiti nedideli trijų spalvų (žalios, geltonos, raudonos) daiktai, krepšelis

Trukmė: 5–10 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 8–12 metų

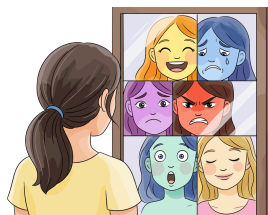
Eiga:

Mokytojas nurodo, ką mokinys turėtų įsivertinti (elgesį, užduoties supratimą ar atlikimą). Tuomet mokiniai iš krepšelio pasirenka vienos iš trijų spalvų kamuoliuką. Spalvos reikšmės aptariamos iš anksto. **Žalia spalva** gali reikšti „supratau, pavyko, jaučiuosi užtikrintai“, **geltona** – „iš dalies supratau, dar reikia pagalbos ar pasipraktikuoti“, **raudona** – „buvo sunku, nesupratau, man reikia pagalbos“.

Kai visi mokiniai pasirenka kamuoliuką, mokytojas kviečia kelis arba visus mokinius trumpai pakomentuoti savo pasirinkimą: kodėl pasirinko būtent šią spalvą, kas pavyko, kas buvo sunku, ką kitą kartą norėtų atlikti geriau.

Mokytojas, apibendrinęs mokinių pasirinkimus ir komentarus, gali numatyti tolesnius mokymo žingsnius: pakartoti neaiškią temą, suteikti individualią pagalbą, pakeisti užduoties sudėtingumą ar skirti daugiau laiko praktikai.

„EMOCIJŲ VEIDRODIS“

Priemonės: veidrodis, emocijų kortelės arba paveikslėliai su skirtingomis veido išraiškomis, prireikus – situacijų kortelės.

Trukmė: 10–15 min.

Dalyvių skaičius: 1–2

Dalyvių amžius: 8–12 metų

Eiga:

Mokinys atsisėda arba atsistoja prieš veidrodį ir, mokytojui įvardijus emociją ar parodyjus jos paveikslėlį, bando ją pavaizduoti savo veido išraiška. Stebėdamas save veidrodyje, mokinys atkreipia dėmesį į akių, antakių, burnos ir kitų veido dalių pokyčius. Vėliau mokinys įvardija emociją, aptaria, kada ją gali jausti, ir mokosi atpažinti panašias emocijas kitų žmonių veiduose.

Metodo eiga:

1. Mokytojas pasirenka emociją, pavyzdžiui, džiaugsmą, liūdesį, pyktį, baimę ar nuostabą.
2. Mokinys pažvelgia į save veidrodyje ir bando parodyti pasirinktą emociją.
3. Aptariama, kaip pasikeičia veido išraiška: akys, antakiai, burna.
4. Mokinys įvardija emociją ir pateikia situaciją, kada taip gali jaustis.
5. Užduotį galima kartoti su kitomis emocijomis arba dirbti poromis, mokantis atpažinti draugo rodomą emociją.

Ugdomi gebėjimai

Metodas padeda ugdyti emocijų pažinimą ir saviraišką, savistabą, komunikavimo gebėjimus, dėmesio koncentraciją bei socialinius įgūdžius. Mokiniai mokosi geriau suprasti ne tik savo, bet ir kitų žmonių emocines būsenas.

Pritaikymas

Metodas ypač tinkamas pradinų klasių mokiniams, specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams bei socialinio ir emocinio ugdymo veikloms. Užduotys gali būti diferencijuojamos: vieni mokiniai tik atkartoja veido išraišką, kiti emociją įvardija, o daugiau gebantys – pasakoja apie situacijas, kurios sukelia konkrečią emociją.

Metodo privalumai

Veidrodys suteikia mokiniui tiesioginį grįžtamąjį ryšį – jis iš karto mato savo veido išraišką ir gali ją koreguoti. Veikla yra paprasta, vizuali, nereikalauja sudėtingų priemonių ir gali būti lengvai įtraukiama į kasdienę ugdymo veiklą.

„VAZONAS „KIRMINAS“ IŠ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ“

Priemonės: antrinės žaliavos (plastikiniai buteliai), teptukai, akrilas

Trukmė: 45 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 14–16 metų

Eiga: klasėje įrengtos kelios stotelės su skirtingomis užduotimis:

I stotelė vazono dekoravimas akrilinais dažais.

II stotelė augalų sodinimas į dekoruotus vazonus.

PAMOKA „KLIMATO KAITOS PADARINIAI PASAULYJE“

Priemonės: A3 formato popieriaus lapai, rašymo ir piešimo priemonės, skaitmeniniai įrenginiai, skaitmeniniai žemėlapiai ir DI įrankiai

Trukmė: 30–40 min.

Dalyvių skaičius: 3–15

Dalyvių amžius: 12–17 metų

Eiga:

1 dalis – Temos, tikslų pristatymas.

2 dalis – Prisimenama, kas yra klimato kaita, aptariamos pagrindinės jos priežastys bei svarbiausi padariniai pasaulyje: temperatūros kilimas, ledynų tirpimas, jūros lygio kilimas, sausros, potvyniai ir ekstremalūs orų reiškiniai.

3 dalis – Mokiniai suskirstomi į grupes po 3–4 arba, atsižvelgdami į savo gebėjimus ir interesus, pasirenka jiems tinkamiausią užduotį:

1. Pasirinkti pasaulio regioną ir, naudojantis skaitmeniniu žemėlapiu (pvz. Google Earth), nustatyti, kokie klimato kaitos padariniai jame pastebimi.
2. Pasirinkti vieną klimato kaitos padarinį ir jį pavaizduoti piešiniu, schema arba žemėlapiu bei trumpai aprašyti.
3. Naudojantis DI įrankiu arba kitais informacijos šaltiniais išsiaiškinti, kaip pasirinktas klimato kaitos padarinys veikia žmones ir gamtą.
4. Pasirinkti tinkamiausią darbo pristatymo būdą ir pasiruošti pristatyti atliktą darbą klasei.

4 dalis – Pristatomi mokinių arba grupių atlikti darbai. Darbai aptariami, lyginami skirtingų pasaulio regionų klimato kaitos padariniai ir galimi sprendimo būdai.

5 dalis – Refleksija ir įsivertinimas.

REFLEKSIJA „MANO ATRADIMŲ KELIONĖ“

Priemonės: A3 formato popieriaus lapas su pavaizduotu kelionės maršrutu, spalvoti lipnūs lapeliai arba popierinės kortelės, rašymo priemonės

Trukmė: 3–5 min.

Dalyvių skaičius: neribojamas

Dalyvių amžius: 10–17 metų

Eiga:

Skyriaus ar pamokos pabaigoje mokiniams pateikiamas „Atradimų kelionės žemėlapis“ (Žr. Priedas Nr. 6), kuriame pažymėti trys pagrindiniai kelionės taškai.

1. IŠ KUR IŠKELIAVAU?

Mokiniai užrašo, ką apie nagrinėjamą geografijos temą žinojo prieš pamoką.

2. KĄ ATRADAU KELIONĖJE?

Mokiniai užrašo vieną ar kelis svarbiausius dalykus, kuriuos išmoko arba suprato pamokos metu.

3. KUR KELIAUSIU TOLIAU?

Mokiniai įvardija, ką dar norėtų sužinoti, išmokti arba patobulinti nagrinėjamą temą.

Mokiniai savo atsakymus užrašo ant spalvotų kortelių arba „Mano mokymosi kelionės žemėlapyje“ ir pažymi savo kelionės tašką.

Skyriaus ar pamokos pabaigoje keli mokiniai savanoriškai pristato savo „mokymosi kelionę“.

Mokytojas apibendrina mokinių atsakymus ir, atsižvelgdamas į jų įvardytus poreikius, numato tolesnes mokymosi veiklas.

Šis refleksijos būdas leidžia mokiniui ne tik įvertinti galutinį rezultatą, bet ir pamatyti savo individualią mokymosi pažangą bei nusistatyti asmeninį kitą mokymosi žingsnį.

MANO MOKYMOSI KELIONĖ

keliauk. Atrask. Auk.

1. IŠ KUR IŠKELIAVAU?

Mokiniai užrašo, ką apie nagrinėjamą temą žinojo prieš pamoką.

2. KĄ ATRADAU KELIONĖJE?

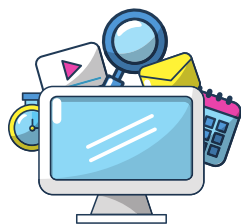
Mokiniai užrašo viengą ar kelis svarbiausius dalykus, kuriuos išmoko arba suprato pamokos metu.

3. KUR KELIAUSIU TOLIAU?

Mokiniai įvardija, ką dar norėtų sužinoti, išmokti arba patobulinti.

– pradžios mokytis
 – atradau
 – žinau, kur judėti toliau

SMA - SKAITMENINĖS MOKYMOSI APLINKOS

Skaitmeninės mokymosi aplinkos – tai įvairios internetinės platformos, programos, mobiliosios programėlės ir technologiniai sprendimai, padedantys kurti šiuolaikišką, įtraukų ir lankstų ugdymo procesą. Jos suteikia galimybių mokytojui įvairinti mokymosi veiklas, individualizuoti ir diferencijuoti užduotis, organizuoti bendradarbiavimą, vertinimą, įsivertinimą bei refleksiją.

Tačiau skaitmeninių priemonių vertę lemia ne jų gausa, o tikslingas ir prasmingas taikymas. Atsižvelgdamas į ugdymo tikslus, mokinių gebėjimus ir individualius poreikius, pedagogas pasirenka tas priemones, kurios padeda mokiniams aktyviai mokytis, kurti, tyrinėti, bendradarbiauti ir patirti mokymosi sėkmę.

„IT PROGRAMĖLIŲ BANKAS“

Igyvendinant Erasmus+ projektų veiklas, Šiaulių „Santakos“ ugdymo centre buvo sukurtas „IT programėlių bankas“, kuriame kaupiami, sisteminami ir dalijamasi ugdymo procese išbandytais skaitmeniniais įrankiais, mobiliosiomis ir internetinėmis programėlėmis. Šis bankas skirtas įvairių dalykų mokytojams, švietimo pagalbos specialistams ir kitiems pedagogams, siekiantiems šiuolaikiškai, patraukliai ir įtraukiai organizuoti ugdymo procesą.

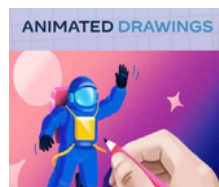
„IT programėlių banke“ pateikiami įrankiai padeda diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo turinį, kurti interaktyvias užduotis, skatinti mokinių aktyvų dalyvavimą, bendradarbiavimą, refleksiją ir įsivertinimą. Jie taip pat gali būti naudojami mokinių motyvacijai stiprinti, mokymosi medžiagai vizualizuoti, kūrybinėms veikloms organizuoti bei grįžtamajam ryšiui teikti.

Šiuo metu „IT programėlių banke“ sukaupti 286 skaitmeniniai įrankiai, kurie gali būti taikomi pamokose, neformaliojo švietimo veiklose, projektinėje veikloje ir teikiant individualią pagalbą mokiniui.

Su jo turiniu galima susipažinti šioje nuorodoje - https://padlet.com/jovita_petrauskiene/parengta-pagal-erasmus-ka1-programos-veiksmo-projekt-inovaty-p7wp7rccpwpoqxoi

Sukaupta įrankių bazė leidžia pedagogams greičiau pasirinkti tinkamas skaitmenines priemones pagal pamokos tikslą, mokinių amžių, gebėjimus, specialiuosius ugdymosi poreikius ir planuojamą veiklą.

„ATGYJANTIS PIEŠINYS“

Animated Drawings – tai skaitmeninis įrankis, leidžiantis mokinių nupieštus personažus paversti judančiomis animacijomis. Mokinys pirmiausia piešia ant popieriaus, o vėliau piešinys nufotografuojamas arba nuskenuojamas ir įkeliamas į programą. Įrankis atpažįsta personažo kūno dalis, o pasirinkus norimą judesį piešinys tarsi „atgyja“ – gali eiti, šokti, mojuoti, šokinėti ar atlikti kitus veiksmus.

Šis įrankis ypač tinkamas pradinį klasių mokiniams, nes jo naudojimas yra paprastas, vizualus ir žaismingas. Veikla sujungia tradicinį piešimą ir skaitmenines technologijas, todėl mokinys gali iš karto pamatyti savo kūrybinio darbo rezultatą nauja, netikėta forma.

Ugdymo galimybės

„Animated Drawings“ galima naudoti ne tik kaip smagią kūrybinę veiklą, bet ir kaip mokomosios medžiagos įtvirtinimo priemonę. Įrankis suteikia galimybę integruoti kelis mokomuosius dalykus.

Pavyzdžiui, **anglų kalbos** pamokoje mokiniai gali nupiešti fantastinį personažą ir vėliau jį apibūdinti vartodami išmoktą žodyną: *My monster has got three eyes. It has got two arms. It can jump and dance.* Mokantis veiksmazodžių galima pasirinkti animaciją ir įvardyti veiksmą: *run, jump, walk, dance.*

Lietuvių kalbos pamokoje mokiniai gali sukurti personažą ir parašyti trumpą jo aprašymą, pasakojimą ar dialogą.

Dailės pamokoje daugiausia dėmesio galima skirti personažo kūrimui, spalvoms ir vaizduotei, o informatikos ar skaitmeninių kompetencijų veiklose – piešinio perkėlimui į skaitmeninę aplinką ir animacijos kūrimui.

Įrankis taip pat tinka teminiams bei integruotiems projektams. Pavyzdžiui, mokiniai gali atgaivinti istorinio laikotarpio veikėją, literatūros kūrinio personažą, gyvūną, žmogaus kūno dalis vaizduojantį veikėją ar savo sukurtą fantastinę būtybę.

Naudojant „Animated Drawings“ ugdoma **kūrybiškumo kompetencija**, nes mokiniai kuria originalų personažą ir ieško būdų, kaip jį pristatyti. Stiprėja **skaitmeninė kompetencija**, mokantis fotografuoti, įkelti vaizdą, dirbti skaitmeninėje aplinkoje ir pasirinkti tinkamą animaciją.

Veikla taip pat padeda ugdyti **komunikavimo kompetenciją**, kai mokinyš pristato savo veikėją, jį apibūdina, kuria pasakojimą ar komentuoja jo atliekamus veiksmus. Dirbant poromis ar grupėmis ugdoma **socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija** – mokiniai tariaisi, dalijasi idėjomis ir kartu kuria bendrą rezultatą.

UGDYMO(SI) APLINKOS

Mokinių įsitraukimą, motyvaciją ir pasiekimus lemia ne tik turinys ar metodai, bet ir erdvių kokybė. Klasė, laboratorija, kūrybinės dirbtuvės ar laukas – kiekviena erdvė atveria skirtingas patyrimo, tyrinėjimo ir atradimo galimybes, jei jos apgalvotai suplanuotos. Tarptautiniuose vizituose mokytojai stebėjo Europos mokyklų erdvių sprendimus ir užfiksavo pritaikomas praktikas. Šioje leidinio dalyje pateikiame atrinktas patirtis, vaizdinius ir įžvalgas – kaip kurti mokyklos erdves, kurios ne tik padeda mokytis, bet ir nuosekliai augina kūrybiškumą, bendradarbiavimą bei asmeninę atsakomybę. Pabrėžiame lankstumą (moduliuojami baldai, zonos), prieigą prie išteklių (technologijos, medžiagos) ir bendruomeniškumą (bendra kūryba, refleksija).

Kiekvienas pavyzdys čia – konkretus žingsnis link aplinkų, kurios „dirba“ kartu su mokytoju: padeda organizuoti veiklas, skatinti smalsumą ir kurti prasmingą, įtraukią mokinio patirtį.

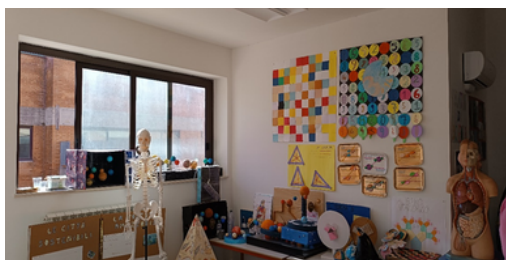
Mokykla „Istituto
Comprendivo Pescara 9”,
Pescara, Italija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	+
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	+
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Salė	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiraminiui	
Susikaupimui	
Poilsui	
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	+
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	+
Biblioteka	
Kita (įrašykite)	

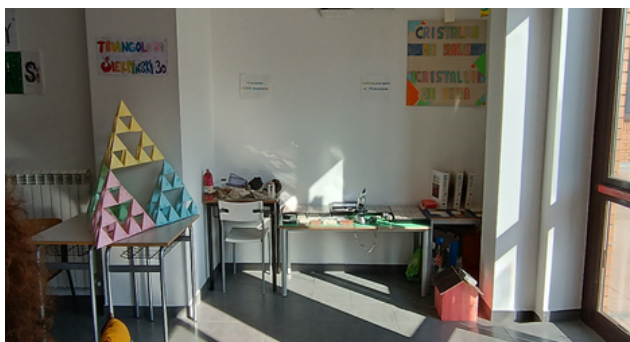

Mokykla „Istituto
Comprendivo
Pescara 9”,
Pescara, Italija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	+
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Salė	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiraminiui	
Susikaupimui	
Poilsui	
Kita (įrašykite) - šioje klasėje vyksta visų gamtamokslių dalykų pamokos	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	+
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	
Kita (įrašykite) - Erdvė skatinanti tyrinėti, eksperimentuoti, stebėti, kurti	+

Mokykla „Istituto
Comprendivo
Pescara 9”,
Pescara, Italija

Mokykla „Istituto
Comprensivo
Pescara 9”,
Pescara, Italija

Mokykla
„Agrupamento de
Escolas Tomás
Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	+
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Salė	
Kita (įrašykite) - šalia mokyklos esantis parkas	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiramimui	+
Susikaupimui	+
Poilsui	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite) - paukščių stebėjimo vieta	+
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	
Kita (įrašykite) - vieta meninei kūrybai	+

Mokykla
„Agrupamento
de Escolas
Tomás Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	+
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	+
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Salė - sporto	
Kita (įrašykite) - Amfiteatras	+
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiramnimui	
Susikaupimui	+
Poilsiai	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	+
Kita (įrašykite)	

Mokykla
„Agrupamento
de Escolas
Tomás Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	+
Valgykla	
Salė - sporto	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiraminiui	
Susikaupimui	+
Poilsui	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	+
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	+
Žaidimų kampelis	+
Biblioteka	+
Kita (įrašykite)	

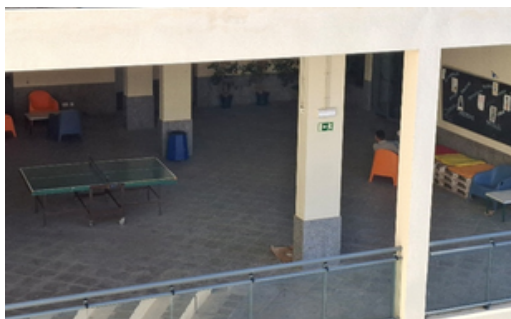
Mokykla
„Agrupamento de
Escolas Tomás
Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	+
Valgykla	
Salė	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	
Darbui grupėje	+
Mokymuisi savarankiškai	+
Nusiraminiui	+
Susikaupimui	+
Poilsiai	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	+
Baldai maži, moduliniai	+
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	+
Kita (įrašykite)	

Mokykla
„Agrupamento de
Escolas Tomás
Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	+
Mokomoji klasė	+
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	+
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	+
Valgykla	
Salė	
Kita - kompostavimo kampelis ir mokyklos daržas	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	
Mokymuisi savarankiškai	
Nusiraminiui	+
Susikaupimui	
Poilsui	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	+
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	+
Biblioteka	
Kita (įrašykite)	

Mokykla
„Agrupamento de
Escolas Tomás
Cabreira“
mokykloje,
Faro, Portugalija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	+
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	+
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Salė	
Kita - kompostavimo kampelis ir mokyklos daržas	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	
Darbui poroje	
Darbui grupėje	
Mokymuisi savarankiškai	
Nusiramitimui	
Susikaupimui	
Poilsui	+
Kita - aktyviam laisvalaikiui pertraukų metu	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	
Kita (įrašykite)	

Mokykla „Gazikent İlkokulu“, Stambulas, Turkija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	+
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Sporto salė, pritaikoma dideliems renginiams arba sumažinama edukacijoms	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	
Darbui poroje	
Darbui grupėje	
Mokymuisi savarankiškai	
Nusiramimui	+
Susikaupimui	
Poilsui	+
Kita - karjeros ir profesijos pažinimo kampeliui	+
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	+
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	
Kita (įrašykite)	

Mokykla „Gazikent
Ilkokulu“,
Stambulas, Turkija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	+
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	+
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Sporto salė, pritaikoma dideliems renginiams arba sumažinama edukacijoms	
Kita (įrašykite)	
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	
Darbui poroje	
Darbui grupėje	
Mokymuisi savarankiškai	
Nusiraminiui	
Susikaupimui	
Poilsui	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	
Baldai maži, moduliniai	
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	+
Biblioteka	
Kita (įrašykite)	

Mokykla „Colegiul
Tehnic Ion Holban
Iasi”, Jasai,
Rumunija

Mokyklos erdvės pavadinimas	
Bendra mokyklos erdvė	
Mokomoji klasė	
Pagalbos mokiniui specialisto kabinetas	
Lauko klasė	
Biblioteka, skaitykla	
Valgykla	
Sporto salė, pritaikoma dideliems renginiams arba sumažinama edukacijoms	
Sensorinis kambarys	+
Kam gali būti skirta ši erdvė mokykloje	
Pamokoms	+
Popamokinei veiklai	+
Individualiam darbui	+
Darbui poroje	+
Darbui grupėje	
Mokymuisi savarankiškai	
Nusiramimui	+
Susikaupimui	
Poilsui	+
Kita (įrašykite)	
Erdvę galima transformuoti pagal poreikį	
Baldai lengvi, mobilūs	+
Baldai maži, moduliniai	+
Erdvę galima padalinti į atskiras erdves	+
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skirta biologinės įvairovės apsaugai	
Inkilai	
Vabzdžių viešbutis	
Daržovių sodas	
Mokomasis sodas	
Kita (įrašykite)	
Erdvė, skatinanti dalintis, kurti	
Knygų namelis	
Žaidimų kampelis	
Biblioteka	
Jutiminių tyrinėjimų stalas	+

Šiaulių „Santakos“ ugdymo centras

Kontaktai

www.santakos.lt

rastine@santakos.lt

(8 41) 52 46 12, (8 656) 8 57 81

K. Kalinausko g. 17, Šiauliai

**Finansuoja
Europos Sąjunga**